

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI : 54-20 NİSAN 1976 5 TL.

SENĐİKAL HAREKETİNDE
BÜYÜK DÖNEMEÇ

TÜSTAV

cimento yolsuzluğunu savunmak AP liderinin fedaisi öztürk'e düştü

AP LİDERİ DEMİREL'İN FEDAI-
Sİ SEYFİ ÖZTÜRK'E DÖRT
HATIRLATMA:

BİR: SOSYALİSTLER, BİR
DOSYA HAZIRLARKEN, ÖR-
NEĞİN HALK PARTİSİ GİBİ
DAVRANMAZ. DOSYANIN BÜ-
TÜN ÖGELERİ ÜZERİNDE DU-
RUR. ÇİMENTO FONU, VERGİ
İADESİ SOYUNUNU ORTA-
DAN KALDIRMIYOR. ÇİMEN-
TO FONU ÜZERİNDE ŞİMDİYE
KADAR DURULMADI. ÇÜNKÜ
SAVUNMANIZ BURADAN YA-
PACAGINIZ BİLİNİYORDU.
SEYFİ ÖZTÜRK, BEKLEDİĞİ-
MİZ GİBİ DAVRANDINIZ.

İKİ: SEYFİ ÖZTÜRK, TİCARET,
SANAYİ VE MALİYE BAKAN-
LIKLARINDAN BİLGİ ALIN.
FONUN NASIL İŞLEDİĞİNİ
ÖĞRENİN. SONRA, DEMİREL
AİLESİNİN ÇİMENTO İHRAÇ
FİYATI İLE TÜRKİYE'NİN BİR-
RİM İHRAÇ FİYATINI KARŞI-
LAŞTIRIN. HEMEN SOYUNU
GÖRÜSÜNÜZ. BIRAZ ÇALIŞ-
MANIZ İÇİN BU İŞİ SİZE BIRA-
KIYORUZ. ŞİMDİLİK.

ÜÇ: DEMİREL AİLESİNİN Çİ-
MENTODAN VERGİ İADESİ
ALIP ALMADIĞINI, LAFI
UZATMADAN, AÇIKLAYINIZ:
"DEVLETİN BÜTÜN ARŞİV VE
DOSYALARI BAŞKACA İNCE-
LEMENE DE AÇIK BULUN-
MAKTADIR" BUYURUYORSU-
NUZ. YÜRÜYÜŞÜN İNCELE-
MESİNE DE AÇIK OLUP OLMA-
DIGINI EN KISA ZAMANDA
BİLDİRİNİZ.

DÖRT: YAPTIGINIZ AÇIKLA-
MA, TIP'IN BELGELERİ ORTA-
YA KOYMASINDAN SONRA,
GÖNÜLLÜ SAVUNUCUNUZ
MİLLİYET'İN "YALANLAMA-
SININ" DA GERİSİNE DÜŞTÜ.
BAŞKA BİRŞEY BULAMADI-
NIZ MI?

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın, Demirellerin çimento yolsuzluğuna ilişkin belgesel açıklamasına, ilk resmi yanıt, Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ten geldi. Demirel ailesinin mal varlığının avukatlığını, bu kez Seyfi Öztürk yükleniyordu. Mobilyadan ağzı yanan Yılmaz Ergenekon çimentoya üfle-yerek yanaşınca, avukatlık görevi Öztürk'e düştü.

Açıklamayı izleyen ilk 10 gün, Demirel cephesi suskunluğu yeğledi. Anlaşılan hırsızlığın meşurlaşmaya başladığı bir ortamda, suskunluğun, haklılığa yorumlanacağı hesaplanıyor. Hele, Seyfi Öztürk'ün, öze dokunmadan, çimento yolsuzluğunun da CHP döneminde olduğu kan bir tebliğ ile gerçekleştirdiğini öne sürerek CHP'ye üstü örtülü bir gözdağı vermesi, olayın, ört bas edilmeye çalışıldığını gösteriyor.

NEDEN CHP DÖNEMİ ÖNE SÜRÜLÜYOR

Seyfi Öztürk'ün açıklaması, çimento yolsuzluğunda öne sürülen cevap vermiyor. Açıklama, mobilyadaki savunmanın aynı. Bu, kuşkuyla daha da artıyor. Seyfi Öztürk, çimento ihracatının CHP döneminde çıkarılan bir tebliğle dayanılarak yapıldığını söylüyor. Neden öncelikle bu noktaya değiniyor? TIP'in açıklamasında söz konusu olan bu tebliğ değil, fakat Süleyman Demirel'in ve bizzat Devlet Bakanı olarak Seyfi Öztürk'ün de imzalarını taşıyan ve çimento ihracatında vergi iadesini artıran kararname. Tebliği çıkaran ise yalnızca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve CHP döneminde de bu dönemde de Sanayi ve Teknoloji Bakanı aynı adam: Abdülkerim Doğru.

Şimdi yukarıdaki soruyu biz yanıtlayalım: Demirel cephesindeki suskunluk, CHP'nin tereddütüne yol açtı. Bu tereddütü iyi değerlendiren avukat Seyfi Öztürk, CHP'ye bir de gözdağı vererek onları iyice etkisiz kılma sevdasına kapıldı. Bu gözdağını kabullenip kabullememek CHP'nin bileceği bir iş. Ancak, çimento yolsuzluğunun üzerine gidilmeyeceği zannediliyorsa, aldanılıyor. Elde ilginç belgeler var. Bunların neye ilişkin olduğunu, soracağımız bazı sorularla dile getirelim.

VERGİ İADESİ NEDEN ARTTIRILDI?

Belgelere dayalı açıklamada temel

nokta, 16 Eylül 1975 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan ve çimento da vergi iadesini % 25'e çıkararak ve Demirel'in imzasını taşıyan kararname ile ilgili. Seyfi Öztürk der ki, çimento da bir fon uygulaması var, dolayısıyla vergi iadesinin önemi yok. Peki, madem önemsiz, neden çimento ihracatında vergi iadesini 5 kat arttırdın?

Ayrıca, TIP'in açıklamasında, kararname yayınlanmasından önce alınıp da 16.10.1975 günü günlük çıkış belgesine bağlandı belirtilen, 745 bin 200 liralık çimento ihracatından vergi iadesi alınmış mıdır? Evet, avukat Seyfi Öztürk, almıştır. Hem de 186 bin 300 lira olarak Demirel kardeşlerin sahibi bulunduğu Göltaş Firmasına alınmıştır. Gerekliğinde bunlar sayısıyla, tarihleriyle ve belgelerıyla açıklanacaktır.

Yanıt beklediğimiz bir soru daha var. İhracat hayali ise oranı artırılmış vergi iadesinin ne derece önem kazandı? İle ilgili. Neden 1975 yılında ortalama ton başına ihrac fiyatı Ticaret Bakanlığı resmi yayınlarında 29 dolar, yani 435 lira olarak gösterilirken GÖLTAŞ Firması 315,325 liradan çimento ihraç ediyor? Müvekkiliniz pek uzakta değil, soruyor

Seyfi Öztürk. Belki de çok iyi biliyorsunuz ama bilmemek zorunda olduğunuzu Süleyman Demirel sık sık size hatırlatıyor. Bu soruları yanıtlayabilseniz yanıtlayın, yoksa biz açıklayacağız.

SOLECALDO ESTABLISHMENT KİMİN?

TIP'in açıkladığı belgelerde Lichtenstein'daki bu firma aracılığıyla Nijerya'ya Demireller tam 10.000 ton çimento ihraç ettiler mi? Adigeçen bu şirketin sahibi kim ola ki? Açıklamanızda skandal olarak nitelendiğiniz olgu, sizin bu şirketin sahibi nedeniyle olmayı?

Evet Bay Seyfi Öztürk, açıklamanızın bazı şeyleri açıklamama anlamına geldiğini, sağa sola gözdağı verip suskunluk yaratma çabası içinde olduğunuzu siz de biliyorsunuz. Devlet arşivlerinin herkesine açık olduğunu söylüyorsunuz. Her ne kadar biz gerekeni almakta güçlük çekmiyorduk da eksiklerimizi tamamlamak için bir arkadaşımızı yollayacağız. Ancak, devlet arşivlerinde bazı eksiklikler görürsek, sizlere yardımcı olmaktan da zevk duyacağız.

ÇİMENTONUN YAN ÜRÜNLERİ

Türkiye İşçi Partisi'nin Demirel ailesine ait çimento yolsuzluğunu açıklaması, beklenenin üstünde de yararlar sağladı. Cephe partilerinin bir yeni ayıbının yanında "İlerici cephe" ile ilgili bir açığı da ortaya çıkardı. Bu açıklık çimento yan ürünü oldu. Çimento kadar yararlı bir yan ürün.

Çimento soygununu Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın açıkladı. Olay, mobilyadan çok daha fazla kitleleri ilgilendiriyor. Mobilya yolsuzluğunun ilk ortaya çıkışındaki durumdan çok daha güçlü belgelerle ortaya konuyor. Belgelerde Lichtenstein, Delta, Özçelik gibi mobilya yolsuzluğunun aşına isimleri belgelerde yer alıyor. Üstelik bu olayda Halk Partisi çok temiz ve daha güçlü. Bütün bunlara karşın, Ticaret Bakanlığı eski müsteşarı Şeref Durugözü'nün mobilya dosyasını ayarla ve iktirracısına tefrika edenlerde büyük bir suskunluk. Şanki çimento bunların da içine oturmuş gibi dilleri konuşmaz, kalemleri yazmaz oldu.

Çünkü çimento soygununu Türkiye İşçi Partisi'nin açıklaması, kariyerlerinin gelişmesine ters düştü. Bunun üzerine gitmeleri, "tarafsız ilerici kariyerleri" için tehlikeli olacak. Çimento yan ürünlerine giderlerse, sosyalistlerin, üç parça, dört parça, beş parça ve çok parça olduğunu tekrarlamakta güçlük çekecekler.

Çimento da dilleri dönmeyenler, kalemleri yazmayanlar, aynı zamanda, Türkiye sosyalizmini kırık gözlikle bakıp çok parçalı görenler. Çimento soygunu, bu birliği ortaya çıkardı. Parçacıkların, bundan sonra, Türkiye sosyalizmi üzerine laf ebeliği etme olanağını, ellerinden aldı.

YORUCUS

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi:

Nihat SARGIN

Yazı İşleri Müdürü:

Metin ÇULHAOĞLU

Teknik Sekreter:

Uğur OKMAN

Genel Yayın Yönetmeni:

Osman ŞAKATSIZ

Yazı Kurulu:

Umur COŞKUN

Metin ÇULHAOĞLU

Mehmet AKÖZER

Yalçın ÖZMENEK

Ercan EYOBOĞLU

İzmit

İstanbul

İzmir

Bahçeşehir

Bursa

Adana

Diyarbakır

Avrupa

19 Rue Emile Dubois 75014

Yusuf ALTINTAŞ

Hacı KANTARCI

Aydan GEDİKALİ

Vedat BARANOĞLU

Cengiz KOÇ

Ceyhan CAN

Rübi KOÇ

Rağit KAYA

19 Rue Emile Dubois 75014

PARİS

YÖNETİM:

Konur Sokak 15/R Kızılay

Ankara Tel: 17 45 81

İSTANBUL BÜROSU:

Fıyıcıoğlu Cad. 21/1 Cemberlitaş

İstanbul Tel: 26 35 67

ABONE KOŞULLARI

Yıllık : 200 TL.

6 Aylık : 100 TL.

İLAN KOŞULLARI:

Arka Kapak (renkli) : 7500 TL.

Arka Kapak (siyah beyaz) : 6000 TL.

İç sayfalarda sütun santim: 20 TL.

Yayın ilanları : % 50 indirimli

Ege Dağistan : Orhan ÖZŞİŞMAN

Baskı: Daily News Web-Ofset Tecdari

SENDİKAL HAREKETTE BÜYÜK DÖNEMEÇ

YALÇIN KOÇUK

Eylemin programlardan daha öğretici olduğu zamanlar var. Olaylar dizisinin kuramsal doğrulara büyük açıklıklar getirdiği zamanlar var. Son zamanlarda sendikal hareketteki olaylar dizisinin getirdiği açıklıklar da böyle. Bu yüzden sendikal hareketteki gelişmeleri ve bunların doğrultularını görebilmek için olaylar dizisine bakmak gerekiyor. Dizideki en önemli halka Şaban Karataş televizyonundaki iki konfederasyon başkanının tartışması. Burada önem şuradan ileri geliyor: Bugünkü televizyonun ideolojik bakış açısı biliniyor. Bu bakış açısında DİSK Genel Başkanı'nı Türk-İş Genel Başkanı ile tartışma adı altında da olsa uzunca bir süre ekrana getirmek Karataş'ı çok aşan bir olay. Bu olayın Cephe Hükümeti'nin ideolojik yapısını da aştığını düşünmek mümkün. Üstelik bu çok uzun programın "çok beğenildiği" de anlaşılıyor. Çok beğenilmiş olması ki Şaban Karataş televizyonu tartışmayı tekrar ekrana getirdi. Programını tekrarladı.

Bu başlı başına olay olan programda DİSK Genel Başkanı, bol bol sosyalist sözler etti. Bunun dışında sonraki gelişmeler ışık tutan bir tartışma oldu. Türk-İş Genel Başkanı, DİSK'i, Türkiye İşçi Partili olmakla itham etti. DİSK Genel Başkanı, yönetimine katıldıkları sürece TİP'li olmaktan kıvanç duyduğunu açıkladı. Bu cevap, artık TİP'le ilgileri kalmadığı anlamına geliyordu. Türk-İş Genel Başkanı da cevabı bu biçimde anladı. Bunun üzerine bugünkü DİSK'te de TİP'li sendikaların var olduğunu ileri sürdü. DİSK Genel Başkanı, bu soruya cevap vermedi.

Fakat cevap sonradan geldi. Önce DİSK içinde sosyal-İş ile Tek-Bank-İş'in, birleştirme komisyonu kararlarına zamanında uymadıkları gerekçesiyle DİSK'ten ihraç edildikleri ilan edildi. "İlan edildi" deniliyor. İlan edildiği de son derece ilginç. DİSK yönetiminin bu kararını da yalnızca Karataş'ın radyosu duyurdu. İleri basın da, ilgili sendikalar da bu kararı, Karataş'tan sonra duydu. Bu iki sendika da TİP'li yöneticilere sahip. Her iki sendika da ekonomik mücadele ile siyasal mücadelenin birleştirilmesinden yana. Sadece sözde değil eylemde de.

İş burada da kalmıyor. Bir süre sonra yeni bir birleştirme kararı. Birleşecek olanlar Petrol Kimya-İş ile Petkim-İş. Birinci sendikanın üye sayısı on bini aşılıyor. İkincisinin ise üç binin altında. Ama DİSK'in yönetimine egemen kişilerin seçtiği birleştirme komisyonunun kararına göre büyük sendika küçük sendikaya "iltihak" edecek. Yedi kişilik yeni yönetimde dört kişi ve bunlardan birisi olarak da genel başkan küçük sendikadan olacak. Bu tür koşullarla birleşme kararının gerekçesi mi? Birleştirme komisyonunun kararında bu gerekçe aynen şöyle açıklanıyor: "Yazların tetkikinden Petrol Kimya-İş Sendikasının üye sayısının çoğunluğuna karşın Petkim-İş'in para ve mal varlığı ile aylık ödenti gelirinin fazla olduğu anlaşılmıştır." DİSK yönetimine egemen kişilerin sendika birleştirilmesi ile şirket birleştirilmesi arasındaki farkı anlamadıkları görülüyor. Fakat bu sadece görüntü. Çünkü asıl neden başka. Asıl neden, televizyon programında cevaplanmayan sorunun cevabını vermek. Asıl neden petrol ve kimya sanayinde DİSK'in büyük sendikasının Genel Başkanı ve bazı yöneticilerinin TİP'li olması. Televizyon programına cevap burada veriliyor.

Burada bir açıklama gerekli. TİP'li olmak veya olmamak birinci derecede önemli değil. Önemli olan, sendikal harekette sosyalist partili olmak. Bugün DİSK içinde ağırlığı olan tek sosyalist parti, Türkiye İşçi Partisi. Girişimler, partili sosyalistlere karşı. Türkiye İşçi Partisi, sendika yönetim düzeyinde ve işçi tabanında ağırlığı ve sözü olan tek sosyalist örgüt olduğu için girişimlerin hedefi oluyor. Televizyon programından sonra bu olayların ardarda dizil-

mesi ise, bir rastlantı olmadıklarını gösteriyor.

Bu açıklamadan sonra bir de sınıfsal değerlendirme yapmak gerekiyor. Bu değerlendirmenin ayrıntılı özeti şu: DİSK'in kuruluşu ve özel kesim ile özellikle Marmara'yı çevreleyen sanayi bölgesinde büyük bir güç olması, sermayenin bir kesimini DİSK'e razı olmaya itti. Artık İstanbul sermayesi olarak geliştirilen sanayi sermayesi "ücret bilinci" olan bir sendikaya razı olma durumuna geldi. DİSK, üyelerine daha yüksek ücret sağlayabiliyor. Bunun dışında büyük bir disipline sahip. Sermaye, bir toplu sözleşmeden diğere kadar rahat. Eğer DİSK ücret artırımı ile yetinebilir ve işçilerin sosyalleşmesine yardımcı olmazsa, sermaye için bu duruma razı olmak pek zor değil. Sermaye, işçilerin sosyalist bilinçle donatılmasında, sosyalist partinin stratejik önemini biliyor. Partisiz, bu işin olamayacağını biliyor. Eğer DİSK içinde sosyalist partili sendikalar karşı bir girişim başlatılabilirse yeni bir "denge" sağlanmış olacak.

Özetin Çukur sermayesi ile ayrıntısı biraz başka. Çukurova'da emek yoğun tekstil ve benzeri sanayilerin ağırlığı büyük. DİSK'in üyelerine daha yüksek ücret sağlayıcı sendikal eylemleri, bugün için, Çukur sermayesinin kabul edemeyeceği bir gelişme olacak. DİSK'in Çukurova'ya girme girişimlerinin karşılaştığı engellemeler hatırlarda. Cephe Hükümeti zamanında referandumla ilgili çıkarılan kararlar da biliniyor. Çukur sermayesinin Cephe partilerini daha heycanla desteklemesinin bir nedeni de bu oluyor.

Bu değerlendirilmeye biraz da saray politikası eklemek mümkün. Sosyal-İş'in, birleştirme kararına tirazı üzerine karar DİSK'in hukuk bürosuna götürüldük. Bir de orada incelenecek. Şimdi kararın alındığı zaman hatırlanmalı. Türk-İş'in Genel Kurulu'ndan hemen önce ilan edildi. Halk Partisi ve Halk Partisi'ne yakın yöneticilerden oluşan Türk-İş içindeki "sosyal demokrat" sendikalar, Türk-İş'in Onuncu Genel Kurulu'ndan çok umutlu. Yönetime etkin bir biçimde girmeleri söz konusu. Sosyal-İş'le ilgili "ihraç" kararı ve DİSK içinde Petrol Kimya-İş'in fiili tasfiyesini amaçlayan birleştirme kararının Genel Kurul kararından önce açıklanması dikkat çekici. Bu birleştirme kararının gerektirdiği toplantılar, Haziran ayı içinde yapılacak. DİSK yöneticileri, DİSK içindeki sosyalist sendikaları tasfiye etmeyi amaçlayan kararlarını Türk-İş Genel Kurulu'ndan hemen önce açıklayarak Halk Partisi'ne de bir "yem" attıkları inanıldılar. İş ve dış sermaye çevreleri ile birlikte Halk Partisi'ne de bir "yem" atma söz konusu. İnce ve günlük politika burada.

Halk Partisi'nin de katkısıyla geliştirilen bu ince ve günlük politikanın DİSK yönetimi için büyük önemi var. Eğer Türk-İş içinde sosyal demokrat sendikalar yönetime etkin olarak katılacak bir sonuç elde edebilirlerse, DİSK yönetimindeki "rahatlık" ortadan kalkacak. Artık biraz sosyalist edebiyat ve MC döneminde bile fiili siyasal atalet ile kolay büyüme yolları tıkanacak. Türk İş yönetimine egemen sarı sendikacılık nedeniyle DİSK kolay büyümeye alıştı.

Türk-İş'in küçülüp DİSK'in büyümesi, burjuvaziyi yeni bir duruma karşı karşıya getirdi. Bir yandan DİSK'in tabandan gelen sosyalleşme sürecini durdurmak, diğer yandan, Türk-İş'in ufalanması sürecini önleme sorunlarıyla karşı karşıya geldi. AP - MHP çizgisinin bu sonuçları sağlayamayacağı anlaşılma başlandı. Halk Partisi'ne bağlanan umutların bir kaynağı da burada. Hem DİSK'in ve hem de Türk-İş'in "sosyal demokrat" çizgide tutulabileceğine inanılanlar çoğaldı. Ama boş hayal. Türk-İş'in sosyal demokrat çizgiye çekilmesi, DİSK yönetiminin sürdürdüğü uyumsuz politikayı değiştirmeye zorlayacak. DİSK'in Türkiştirilmesi ise, bir süre sonra da olsa, sosyalist sendikacılığı güçlü bir alternatif olarak ortaya çıkaracak. Boş hayal ile akıntıya kürek çekmeye gerek yok.

MC'NİN VİRAJ FORMÜLÜ:

ÇANKAYA'YA SELAM, ŞANTAJA DEVAM

"Türkiye'de şimdiye kadar 25 komünist tevkifatı olmuştur ama hiç faşist tevkifatı olmamıştır!..."
Milyonlarca kişinin vergi paralarını

işler halde bulunan televizyonda bu frekanstan yayın yapan cephe kafası sözü şöyle bağlıyordu:

"Demek ki, faşizm Türkiye'de

şimdiye kadar tehlike olmamıştır!..."

Kargaları kargalıktan soğutacak mantık, şu hesaba da çıkmaz mıydı?

Türkiye'de şimdiye kadar belli bir limitin üstünde, yolsuzluk erbabi tevkifatı olmamıştı. Demek ki, Türkiye'de yolsuzluk, devlet dolandırıcılığı tehlikesi de yoktur!..

Türkiye'de gene belli bir limitin üstünde rüşvetçi tevkifatı olmamıştı. Demek ki, rüşvetçilik tehlikesi diye de bir şey yoktur!..

Türkiye'de, Amerikan komisyonculuğu, soygunculuk gene belli bir limitin üstünde tevkifata uğramamıştı. Demek ki, "maddi ve manevi varlığı geliştiren" bu uğraşlar da, Türkiye'de bir tehlike olmanın uzaktır!..

Türkiye'de demokrasinin kanına eklemek doğrandığı dönemlerde televizyon ekranlarına tünleyen CIA paçabağlı baykuşluk, mantık halkalarını bu yönere doğru ilerletmiyordu ama mantık tokatlandı zaman çıkan sesler de bunlardı..

Kaba bir faşist müsamere niteliğindeki dizi, milyonlarca emekçiye beyin duşu yaptırmak için tasarlanmıştı!..

Kitleler, faşizmin ne demek olduğunu, komünizmin ne demek olduğunu bilmiyorlardı!..

Faşizmin, işçi sınıfı ve tüm emekçi kitlelerin kanlarına çöreklenmiş sermayenin en azgın biçimi olduğunu, bilmiyordu kitleler!..

Ne yapıyordu? Birbirinin tamamen zıddı iki rejimin son çözümde bulunduğu yalanı atılıyordu...

Danıştay kararlarıyla da hukuken işgal altında bulunduğu tescil edilen MC TRT'sinde artık olağan hale gelen bir yayın yapıyordu o kadar.

ORTAKLIĞIN ANCASI KANCASI!..

Dizide Cephe'nin büyük başı ile, cephenin aşayış programını yürüten cinayet masası şefinin söyledikleri arasında bir fark yoktu. Fark yoktu ama bir şey vardı.

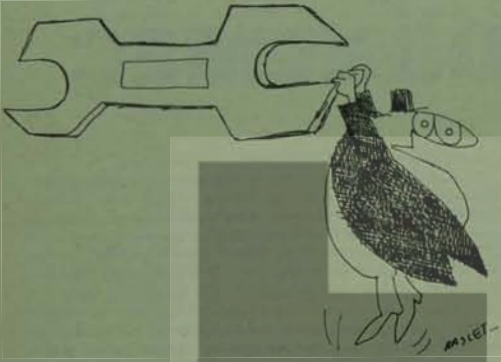
Başbakan Demirel'in, demokrasiyi katletme işleminde paçayı bağlı görünce suçun en küçük ortağına atacağı YURUYUŞ tam bir yıl önce, 2. sayısında söyledi.

Önceki hafta Ankara'da üç öğrencinin kurşunlanarak öldürülmesinden sonra köşeye sıkışan cephe başı "MHP ile ortakız, teşkilatlarıyla değil" demekten kendini alamıyordu...

Sözler, sağın büyük tirajlı gazetesinde manşet oldu.

Kitlelere dikenli teller kurarak Cephe'ye bir hükümetin büyük ortağı en küçük ortağı dolaylı yollardan katil ilan ediyordu...

Ama hükümet yürüyordu. Hem de hangi yöntemlerle?..

CUMHURBAŞKANI KORUTÜRK VE ANAYASA

MC Hükümeti, TRT'nin Genel Müdürü İsmail Cem'i yasadışı yollarla görevinden almak için bir kararname hazırladı. Bu kararnamenin yasalara aykırı olduğu, en yetkili ağırlardan açıklandı ve duyuruldu. Cumhurbaşkanı Köşkü'nden kaynaklanan gazete haberlerinde, ilk önce, Korutürk'ün bu kararnamayı imzalamayacağı yayıldı, Korutürk, kararnamayı imzaladı. Danıştay, yürütmeyi durdurdu. Yalçıntaş kararnamesi hazırlandı. Yine bu kararnamenin imzalanmayacağı haberleri yer aldı. Korutürk, bu kararnamayı de imzaladı. Danıştay, iptal kararı verdi. Karataş kararnamesi hazırlandı. Yine imzalanmayacağı haberleri ve buna dayalı "ilerici" yazılar, gazetelerde boy gösterdi. Korutürk, Karataş kararnamesini de imzaladı.

Resmen de açıklanan gerekçe hep aynı. Cumhurbaşkanı'nın "yetkisiz" olduğu. Cumhurbaşkanı'nın bu gerekçeyi, üçlü cinayet olaylarından sonra görüştüğü Ecevit'e de açıkladığı öğrenildi.

Ancak bu arada basında Cumhurbaşkanı tarafından şimdiye kadar yalanlanmayan başka haberler de yer alıyor. Cumhurbaşkanı Korutürk'ün, Cephe Hükümeti tarafından hazırlanarak onayına sunulan fakat Demirel'in pek gönüllü olmadığı Diyanet İşleri Bakanlığı kararnamesini on aydır imzalamadığı biliniyor. Son çıkan haberlerde Korutürk'ün, MC Hükümeti'nin önerdiği isim yerine başka bir ismi Diyanet İşleri Başkanı olarak, Cephe Hükümeti'ne önerdiği yazıldı. Bu durum nasıl açıklanıyor? TRT, Anayasa'da yer alan bir kuruluş. Cumhurbaşkanı, TRT Genel Müdürlüğü ile ilgili üç yasa dışı kararnamayı "yetkisizim" diyerek imzalarken, Diyanet İşleri Başkanlığına ait kararnamayı on ay nasıl tutuyor?

Geçen haftanın Yankı Dergisi'nde ise Cumhurbaşkanı'nın durumu konusunda yeni ve önemli bir haber var. Bu haber de bugüne kadar yalanlanmadı. Silahlı Kuvvetlerle ilgili güçlü bir istihbarata sahip olan Yankı, Emin Alpkaya'nın emeklilik işlemleri sırasında Cumhurbaşkanı'nın Alpkaya'ya şu sözlerle emekliliğe razı ettiğini yazıyor: "Bu herşeyden önce bir hükümet meselesidir. Çekilmezseniz sonuç olarak bu iddialar karşısında bu hükümet düşer. Memleketin bugünkü şartlar muvaceshinde bir hükümet buhranına tahammülü yoktur."

Bu sözler, Cumhurbaşkanı'nın, Cephe Hükümeti'nin yaşamasına, herşeyden daha büyük bir öncelik verdiğini ortaya koyuyor. Anayasa'da, Anayasa dışı Cephe Hükümeti'ne böyle bir öncelik veremeyi gerektirecek hiç bir madde bulunmuyor.

VATAN TOPRAKLARI SATILIK VE KİRALIK DEĞİLDİR!..

Amerika ile yapılan son anlaşmaya ilişkin olarak, TIP Merkez Yönetim Kurulu'nda oluşan görüşler Başkanlık Kurulu tarafından açıklandı.

"Savunma İşbirliği" adını taşıyan son anlaşmanın çelişkili ifadelerle dolu olduğu bildirilen Başkanlık Kurulu açıklamasında, ABD'ye tanınan hakların "Türkiye'nin hükümanlık hakkı" ile bağdaşmadığı belirtilmekte ve Anayasanın 4. maddesine aykırı nitelikte olduğu bildirilmektedir.

Başkanlık Kurulu açıklamasında ayrıca şöyle denilmektedir:

"Anlaşmanın, Türkiye toprakları üzerinde ABD hükümetine ulusal egemenlik ile bağdaşmayan haklar tanıması Türkiye devletinin ülkesiye bolummez bir bütün olduğu hükmünü koyan Anayasanın 3. maddesine de aykırıdır.

Anlaşmanın üs ve teselerdeki ABD yurttaşlarına Türkiye Cumhuriyeti kanunları dışında özel bir statü ve ABD hükümetine bir tahim ayrıcalıklar tanıması, Türk Ceza Kanununun 125. maddesine yer alan (Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiil) tanımına girmekte ve bu bakımdan anlaşmanın akdi, cezayı gerektiren bir fiil teşkil etmektedir..."

Anlaşma hükümetlerinin teker teker ele alındığı, Anayasa ve yasalar önünde çürüklüğü kanıtlanan açıklamada daha sonra şu görüşler yer almaktadır:

1- İlerdiği hükümlerle "Türk hanunlarına değişiklik getirdiği" apaçık belli olan bu anlaşmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilip getirilmesinin hükümetin isteğine bağlı değildir. Anayasa'nın 65. maddesi 4. bendi uyarınca bu anlaşma mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilme zorundadır.

2- Bu anlaşma "Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi toprakları üzerinde hükümanlık haklarını ihlal etmektedir. Böyle bir anlaşma Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden geçemez.

3- Bu anlaşmayı imzalayanlar "Devlet topraklarının... bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya... veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiil" işleyen kimseyi "ölüm cezasıyla" cezalandıran Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesini unutmış görünmektedirler. Sözde NATO anlaşmasının 3. maddesine dayanılmaktadır. Oysa bu madde, yalnızca NATO anlaşması çerçevesinde, anlaşma üyelerinin birbirleriyle ayrıca ikili anlaşmalar yapabileceğini belirtmektedir, o kadar. Ve hiçbir anlaşma Anayasamızı ve Ceza Kanunu'nu yok saydıramaz.

Böyle bir anlaşmanın sorumluluğu yalnızca politik değildir. İmzacı ve savunucularını en ağır cezai sorumluluk altına sokan bu anlaşma yürürlüğe konamaz.

ŞANTAJ ŞANTAJ...

Hükümet sallanmaya başlayınca Çankaya'da endişeler beliyor ve doğrucu yukarıya çıkıyor şöyle deniyordu. "Sayın Cumhurbaşkanı, memleketin bugünkü şartlar muvacehesinde bir hükümet bunalımına tahammülü yoktur, siz bilirsiniz..."

Her hafta bir insan öldürülen Türkiye'de elbette bu hükümetin yapacağı çok işler vardı!... Cumhurbaşkanı İnkaya oluyordu...

Şantaj bugüne kadar başarıyla uygulanmıştı.

Ancak son olaylar üzerine Cumhurbaşkanı'nın haklı olan tedirginliğe önceki haftanın sonunda atelacele düzenlenen iki basın toplantısıyla merhem sürüldü.

Cumartesi günü Demirel, Pazar günü de Türkiye, "memleketin bunalıma değil huzura ihtiyacı olduğunu" belirttiler!

Basın toplantıları kamuoyuna bir şeyler duyurmaktan çok, Çankaya'ya bir şeyler iletmek için düzenlenmişti. Şantaj değişik biçimde sürdürülüyordu... Formül: "Çankaya'ya selâm, şantaja devam!..."

DEVLET YEMETİ VE ATEŞTEN ÇEMBER

Cephe'nin herşeye rağmen ayakta kalmak istemesinin altında yatan hesap açıktır. Büyük sermaye, yönetimi için gerekli kitle desteğini gündün güne yitirirken, şiddet yöntemleriyle çizdiği çember içinde tutabileceği kanlı bıçaklı besleme militan kadrosu oluşturmaya çalışmaktadır.

Devlet aygıtı tepeden tırnağa faşist zulme büründürülecek, demokratik hak ve özgürlükler işleme hale getirilecektir...

Cephenin en büyük ortağı bu yolla oy potansiyelini artırmayı düşünürken, en küçük ortağının başı genel oy ile hoş değildir...

Necmettin Erbakan'ın bile "Milliyetçiliğine" bir anlam veremediği Amerikancı komandobası bir takım oldu-bititiler peşindedir...

Çankaya'nın onayı ile sürdürülmesinde yarar görülen Cephe yönetimi işte bu uğraş içindedir...

TÜRK-İŞ KONGRESİ

Geçtiğimiz haftanın başında çalışmalarna başlayan Türk-İş genel kurulunda konuşma yapan Demirel, iftisi yaşanan büyük sermaye politikasının sözcülüğünü yapmaya çalıştı.

İç geçmiş, bayat laflarla bir saati aşkın sürdürdüğü konuşmasında müteahhlik hesaplarıyla tablolar çiziyor ve genel kurulu inandırılmaya çalışıyor.

Türkiye bugün 4 milyon çelik ürettiyor, bu rakamın 12 milyon tonu çıkarılması gerekiyor.

Türkiye mento ürettiyor ama ihtiyacı 25 milyon tondu...

"Bunlar 100 yıl önce söylenmiş sözlerle, fikirlerle çözülmez" diyor Demirel.

Biraz daha fazla karaborsa için biraz daha fazla çelik üretimi!

Biraz daha çok vergi iadesi için daha çok çimento!...

100 yıl önce söylenmiş sözler ve fikirler bunlara izin vermiyordu... Eh ne varsa "Bırakınız yapınızlar, bırakınız geçsinler" tazelğinde vardı! Demirel de bunları söylüyordu...

Sonra? "Sosyal refah devleti kurulacaktır!..." "Herkes iş, herkese ev, herkese okul!"

Bütün bunlar "Milli ve manevi değerlere sahip çıkılarak" gerçekleştirilecekti...

Türk-İş genel kurulunu izleyen 300'e yakın delege ve bir o kadar davetli önünde Demirel komisizmi de anlatıyordu: O rejimle yönetilen ülkelerde "Ferdî zenginlik" diye bir şey yoktu.

"Ferdî zenginlik" rin geldiğini bilmezlikten gelen Cephe'nin büyük başı, sendika -

rine de değiniyor ve Türk-İş'in siyasal partiyi destekleme yönünde alabileceği karar ihtimaline karşı endişelerini dile getiriyordu!

"Eğer Türk-İş belli bir siyasal partiyi desteklerse, öbür partileri karşısına almış olmaz mıydı?..."

Yarı tehdit, yarı çaresizliği yansıtan sözler, elbette Demirel'in Türk-İş'te meydana gelmesi muhtemel de işçiliklerden duyduğu endişelerden kaynaklanıyordu.

SERMAYENİN ÇÖZÜMÜ: SOSYAL DEMOKRATLAR

Daha sonra söz alan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in konuşmasının Genel Kurul'da yarattığı hava Demirel'in endişelerine hak veriyordu...

Türk-İş, tabandaki diri potansiyeli dizginleyebilmek için sosyal demokrasiye açılmak zorunluluğunu benimsiyordu.

Son çözümde sermayeyi de okşayan sosyal demokrat baraj açılımı, sermayenin çaresizliğini de yansıtıyordu...

Tılsım Ecevit bulmuştu. Türk-İş yönetiminde aslan payını istiyordu...

Nitekim, AP kurmayları gerçeği saptamakta gecikmediler. Haftanın sonuna doğru, Cuma günü akşam saatlerine doğru genel kurula gelen ve konuşmak istediğini belirten Sosyal Güvenlik Bakanı Mahir Ablum herkesi şaşırttı.

Tartışmalı bir aradan sonra kendisine konuşma hakkı verilen Ablum konuşmasını tamamen Ecevit'e cevap niteliğinde kurtardı.

Genel Kurul'daki delegeler konuşmadan bir hayli tedirgin oldular. Nitekim biraz sonra tempo halinde toplu öksürük başladı...

Öksürük sesinden Bakanın dedikleri duyuluyordu...

Ablum, öksürüğün kesilmesini ve dinlenilmesini istediği zaman, seslerini sürekli alkışlara bıraktı. Ablum ne söylerse genel kurul alkışlıyordu...

Ablum, konuşuyordu... "Arka dağlar bir dakika" dediğinde, "Git Mecidiyeköy'e ver cevabını Ecevit'e!" cevabını alıyordu...

YORUYOŞ'un dizgiye hazırlandığı sıralarda henüz genel kurulun sonuna gelinmemiştir ama sonun ne olacağına ilişkin bilgiler bir hayli yoğunluk taşıyor...

BU NE PERHİZ?!

Dikkatlerin Türk-İş kongresinde donup kaldığı politik ortamın sonuna doğru işçilik ortamında önemli gelişmeler oldu.

Yunan - ABD anlaşması imzalandı. Amerika ile Türkiye arasında "Savunma İşbirliği" namı altında imzalanacak genel kurulda Amerika için Yunanistan tarafında hallediyordu...

Anlaşmaya Türkiye'deki tepkiler arasında en ilginç'i de CHP'den geliyordu...

CHP Genel Sekreter Yardımcısı ve Dışişleri eski bakanı Hasan Esat Işık, konuşuya ilgilili olarak yaptığı açıklamada "Amerika'nın Türkiye'ye teminat vermesi gerektiğinden" söz ediyordu...

En sabırlı eleştiriyi bile "Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu" dedirtecek açıklama, CHP'nin keşmekeşini gözler önüne sermekten öte bir anlam taşıyor.

CHP, gerek Türkiye gerekse Yunanistan'ın ABD ile yaptığı anlaşmalara öz olarak karşı çıkmıyor, endişelerini bir takım "teminat"lara bağlıyor...

Sosyal demokratiğin bile gerek iç, gerekse dış politikada en azından tutarlılık gerektirdiğine kulaklarını tıkayan CHP, MC'nin meydana boş bulmasında büyük sorumluluklar taşıdığını bilmelidir.

Demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinde asgari ciddiyet ve tutarlılık ölçülerinin derkesinde örnekler veren CHP, Genel Başkanlarının bir sözüne eklenecek soruya cevap vermek zorunda:

"Parlamentarizm halktan 10 yıl geri" peki ama o CHP acaba halktan ne kadar geri?...

Güzelce'nin Cenazesine Katılanlar

İBRAHİM GÜZELCE TOPRAĞA VERİLDİ

Geçtiğimiz hafta sonunda ölen DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce 14 Nisan günü İstanbul'da büyük bir törenle toprağa verildi.

Güzelce'nin cenazesi sabah saat 8.30'da SSK hastahanesinden alındı ve Merter Sitesinde DİSK binasında hazırlanan katafalka konuldu. Saat 12 sıralarında Beyazıt Camii'ne getirilen cenaze, burada büyük bir işçi topluluğu tarafından karşılandı.

Güzelce'nin cenaze törenine yaklaşık 40-50 bin civarında bir topluluk katıldı. Tören katılanların büyük bir çoğunluğunu işçiler oluşturuyordu. DİSK'in daha önce aldığı bir karar gereğince törende hiç bir slogan atılmadı. Yalnızca, törene katılanların kimliklerini belirten pankartlar taşındı. Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın, Genel Merkez, İl ve İlçe yöneticileri de törene katılanlar arasında bulunuyordu.

Güzelce'nin cenazesine gönderilen çelenklerin sayısı 283'ü buluyordu. Daha sonra saat 13.00 civarında cenaze Laleli, Aksaray, Vatan Caddesi güzergahını takip ederek Topkapı mezarlığına götürüldü.

MC'YE KARŞI KİTLE GÖSTERİLERİ YURDA YAYILIYOR

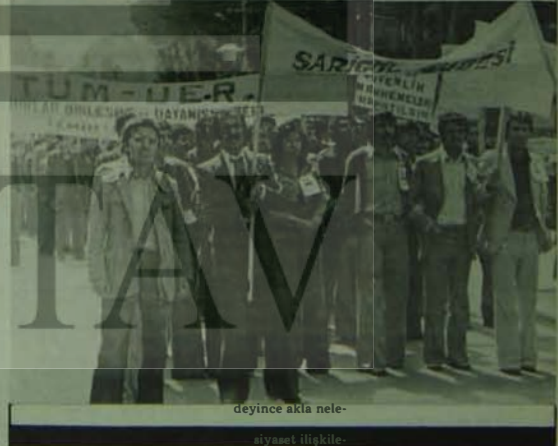
MC iktidarının uyguladığı baskı ve sindirme politikasına, faşist tiranlığa karşı demokratik kitle eylemleri büyük şehirlerin dışında da güçlenmektedir.

Salihli TOB-DER ve TOM-DER suları tarafından gerçekleştirilen hafta sonu Salihli'de düzenlenen "Hayal Pahalılığı ve Faşist Başlıklar Protesto" yürüyüşüne binlerce kişi katıldı. Çare il, ilçe ve köylerden gelenlerin de katıldığı yürüyüş sırasında ve daha sonraki mitingde "Kahrolun Faşizm", "Hükümet İstifa" sloganları binlerce kişi tarafından haykırıldı.

Bu arada maocu komandolar da sosyalist ükelerle küfür dolu sloganlarla mitingde katılmak istediler de sonunda halk maocuların elindeki pankartları alarak paramparça etti.

Yapılan konuşmalarda, hayat pahalılığı, faşist başlıklar, memur kıymı diye getirildi ve MC'nin iktidardan düşürülmesi için eylemlerin yoğunlaştırılması gerektiği üzerinde duruldu.

bugün 18 milyon ton çeli

deyince akla nele-

siyaset ilişkile-

MC KENDİSİNE HAYIR DİYENLERE CEZA KESİYOR

DIYARBAKIR BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI KEMAL EZBER YÜRÜYOŞ'UN SORULARINI CEVAPLIYOR:

Belediye seçimlerini siz kazandınız. Daha önceki belediyenin durumundan kısaca söz eder misiniz?

Sorunları hakim olan ekonomik sistemle birlikte koymakta yarar var. Sömürüye, işçi ve emekçi yığınları yoksalardan, perişan eden, emekçi yığınların alimleri üzerinde saltanat kuran egemen güçlerin sınıf politikasıyla uyum içinde olan insanlardan belediyeyi devir, aldık O dönem, belediye denilince akla parti zantlık, yolsuzluk, görevi kötüye kullanma gibi sistemin kirli yan ürünleri gelirdi.

Emekçilerin oturduğu mahallelere, semtlere su, elektrik, yol, kanalizasyon ve benzeri hizmetler götürülmemiş, orada yaşayan vatandaşlar böyle hizmetlerin yabancıları olmuşlardır. Yolları bozuk, elektrik şebekesi düzensiz, kanalizasyonu olmayan bir belediye devir aldık. Kısaca bizden önceki belediyenin durumu buydu.

Bilindiği gibi şiddetli yağmurlardan sonra şehir bazı semtlerini su bastı. Bir iki gazetede çıkan haberlere göre beledi-

ye kendisine düğün görevi yapmadı demilmekte. Bu konuyu açıklar mısınız?

Sel, deprem ve benzeri olaylarda görev sadece belediye düşmez. Böyle olaylarda görev tüm kuruluşlara düşer. Örneğin, DSI, YSE, Karayolları ve benzeri kuruluşlara. Bugün MC'nin tavri belli. Emperyalizmle bütünleşen, en gerici, en saldırgan, işçisi memuru herkes elimizdeki bu malzemeye sabahlara kadar çalışılan, işçisi memuru herkes elimizdeki bu malzemeye sabahlara kadar çalıştı. Oysaki DSI, YSE, Karayolları, Zirai Donatım, Bayındırlık müdürlüğünün çok sayıda kamyonu, su boşaltan motorları var. O gün kendilerine başuvarlıdunda, kendilerine düşen görevi yerine getirmedi. Belediye daha doğrusu halka yapılması gereken yardımlar esirgendi. Genellikle yağmurlardan yoksulların oturduğu semtler daha çok zarar gördü.

Sel olayında bir sürü kuruluşa başvarduk. Henedense sesleri pek çıkmadı. Belediyemizin sadece üç motopompu, bir itfaiye arabası ve iki kamyonu var. Su baskını sırasında belediyemizde tüm çalışanlar, işçisi memuru herkes elimizdeki bu malzemeye sabahlara kadar çalıştı. Oysaki DSI, YSE, Karayolları, Zirai Donatım, Bayındırlık müdürlüğünün çok sayıda kamyonu, su boşaltan motorları var. O gün kendilerine başuvarlıdunda, kendilerine düşen görevi yerine getirmedi. Belediye daha doğrusu halka yapılması gereken yardımlar esirgendi. Genellikle yağmurlardan yoksulların oturduğu semtler daha çok zarar gördü.

Yukarıda da belirttiğim gibi belediyenin bu semtlerde yapacağı çok şey var. Ama MC belediyeyi çalıştırmamak için tüm gücünü kullanıyor. Emekçi halkı cezalandırmak istiyor böylelikle. MC giderek ilerci belediyeleri bir takım engellemelerle görev yapamaz duruma getirerek tüzel kişiliklerinde ilerci hareketi gözen düşürmeye çalışıyor. Ilerci belediyelere yardımlar yapılmamaktadır. Nitekim bize gelen bir bildende belirtildiği gibi İller Bankası Türkiye'deki diğer tüm belediyelere on milyon verirken sadece Ünye belediyesine onaltı milyon yardım yapmaktadır. Çünkü Ünye belediye başkanı AP'lidir. Bu somut örnek MC'nin ilerci belediyelere karşı olan tavri açıkça ortaya koymaktadır.

Bir başka örnek de kanalizasyon sorununa ilişkin. Bu sorunun çözümü, İller Bankası'nın katkısı olmaksızın düşünülemez. İhale 250 milyona yapıldı. Ancak İller Bankası'ndan cevap bile alamadık.

Son günlerde aralıklı olarak elektrikler kesilmekte. Bu konuda belediye bir bildiri yayınladı. Bunu açıklar mısınız?

Şehir cereyanı daha önce Mardin Çağcağ elektrik merkezinden karşılanıyordu. Mardin çimento fabrikası üretimi başlayınca santral Diyarbakır ihtiyacını karşılamadı. Şimdilik şehirin ihtiyacını Keban karşıyor. Ama Keban sistem olarak oturmuş değildir. Bildiride belirttiğimiz gibi TEK'e sorulduğunda, sorularımız, çeşitli bahanelerle cevapsız bırakılmaktadır. Geçenlerde Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanının yaptığı toplantıda biz bu konuyu sordumuzda TEK yetkilileri bunu yanlatılmaya kalkıştı. Ama her şey çamurla avana-

maz ki Maden Guleman fabrikasının 75 defa elektrigi kesilmiş. Bu somut bir gerçek. Ne var ki MC Belediyeyi yıpratmak için bunu kullanıyor.

Anlattığınız kadarı ile yığınla sorunlarınız var. Üzerinde daha ayrıntılı olarak durabilir miyiz?

Yukarıda da değindiğim gibi belediyemizin bir çok sorunları var. Halkın sağlık ve yaşamı ile çok yakından ilgili olan kanalizasyon ve içme suyu önemli sorunlarımızın başında gelmektedir. Bugüne kadar şehrimizin en kalabalık mahallesi olan ve ayrıca emekçilerin oturduğu Bağlar Mahallesi'nin kanalizasyon ve yol sorunu, önemli bir sorundur. Yine tüm şehrin yollarını asfaltlamaya çalışıyoruz. Bunun dışında ayrıca köyden şehire göç sonucu, gecekondular semtlerinde sürekli artan temizlik, yol, elektrik sorunlarımız var. Bu ve benzeri sorunlarımızın giderilmesi ancak belediyemizin maddi açıdan güçlü olmasına bağlıdır. Ama MC iktidarı sosyal uyanışın yoğun olduğu kentlerin belediyelerine karşı tavrı almakta, MC güdümünde belediyelere bir telefonla milyonlarca para verilirken, Diyarbakır gibi tüm kadrosuyla halktan yana olanların bulunduğu ilerci belediyelere tek bir kuruluş tahsis verilmemektedir. Kanalizasyon ve şehir içme suyu ile ilgili projelerin tabiki konsusunda ilgili bakanlıklarla yapılan yazışmalar cevapsız bırakılmaktadır.

Halka daha yeterli hizmet götürülebilmek amacıyla belediyemizin ilgili organlarından çıkan kadrolar bakanlığa ya rütüsa tabii tutulmakta veya tamamen red edilmektedir. Yine şehir kanalizasyonunun yapılması için ihale edilmiş gerekmemektedir. Bu konuda Bayındırlık Bakanlığı gereken parayı tahsis etmediği için ihale işlemi gerçekleştirilmemektedir. Tek sözle MC belediyeyi çalıştırmak için tüm gücünü kullanmaktadır.

Buna rağmen, belediyemiz bugüne dek ulaşılagelenin tersine tüm kapıları halka açmıştır. Bugüne dek hizmet götürülmemiş gecekondular semtlerine olanca gücümüzle hizmet götürmeye çalışmaktayız. Bu durum egemen güçlerin temsilcilerinin rahatsız etmektedir. Ama biz gücümüzü emekçi halktan aldık. Memurumuzla, işçimizle, var olan maddi gücümüzle bu hizmeti götürmeye çalışacağız. MC'nin ilerci belediyelere karşı tavri hiçbirşeyi engelleyemeyecektir.

İŞTE BİR CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI

CHP yetkilileri, MC iktidarı karşısında ne yapacaklarını düşünme dursunlar, kimi CHP'liler kendilerini MC'nin göğünde uydurmuş görünüyor. Önce olayların gelişimine göz atalım.

Sincan, büyük çoğunluğunu emekçilerin oluşturduğu Ankara banliyölerinden biri. Sincan'ın emekçi halkı hızla uyanıyor. Uyanış, özellikle gençlik kesiminde oldukça hızlı ve sağlıklı gelişiyor. Bir kaç komando ise Sincan halkı içinde tutunma olanağı bulamıyor. Sonuçta MC iktidarı, Sincan'daki gelişmeyi sindirmek için çeşitli yollar denemek zorunda kalıyor.

Daha önce Ankara'nın Koçhisar, Keskin, Sulakyurt ilelerindeki TOB-DER üyesi tüm öğretmenleri süren MC sonunda Sincan Lisesi'ne de el atıyor. Bu lisede, öğrenciler tarafından çok sevilen iki öğretmen, TOB-DER üyesi oldukları için kıyama uğruyorlar. "Kıyım işlemi, Lise'nin MC atamalı müdürü "büyük görevler" başlıyor. Okul öğrencilerinin silah araması yapıldığı günler, silah taşıdıkları herkes tarafından bilinen bir kaç üçkürkcün okulda bulunmaması, ülküde öğrencilerin haber alma kaynaklarının güçlü olduğunu gösteriyor.

İki ilerci öğretmenin kıyılması üzerine Sincan Lisesi öğrencileri 1 günlük boykota girişiyorlar. 1700 kişilik Lise'de boykota katılmayan öğrenci sayısı

yalnızca 23. Sincan'ın CHP'li Belediye Başkanının fonksiyonu da burada ortaya çıkıyor. Sincan belediye hoparlorünün "bazi kişilere bağlatılan boykotun kırıldığı ve her türlü emniyet tedbirinin alındığı" anons ediliyor.

Sincan'ın işgüzar CHP'li belediye başkanı Şuayıp Çakın'ın davranışı, CHP'nin laçka yapısına iyi bir örnek teşkil ediyor. Daha önce Metal-İş yöneticisi olan bu şahıs, Türk-İş tarafından eğitilmek üzere Almanya'ya gönderilmiş. Çakın Almanya'da üstadı Halil Tunç gibi partilerüstü politika ve partilerarası dalavere yöntemlerini öğrenmiş olacak ki, belediye başkanı seçilmeden iki gün önce DP'den CHP'ye geçmiş.

Sincan Belediye Başkanı Çakın, daha sonra MC tarafından atanan gerici lise müdürünün CHP-MSP iktidarı zamanında bu liseye atanması için çalışmaları bulunmuştu. MC iktidarı ile istediği lise müdürüne kavuşan Çakın, CHP'li bazı üyelerin karşı çıkmasına rağmen belediye binasının MTTB'ye lokal verilmesini sağlıyor. İşte rağmen, aynı bilana TOB-DER'e yer veriliyor.

CHP'li yetkililere sormak gerek. Şuayıp Çakın'ı tanıyor musunuz? Yaptıklarını biliyor musunuz? Uyarıda ya da başka bir işlemlerle bulununuz mu? "Demokratik Sol" ya da "Özgürlükçü Demokrasisi" adına böyle adamlardan ne bekliyorsunuz?

HACETTEPE'DE KATİLLER İSBA SINDA

Ilerci, devrimci öğrencilere karşı 8 Nisan günü SBF önünde polisler, MHP'li ve Ulkî Ocaklı faşistlerce bağlatılan terör aynı gün Hacettepe Üniversitesinde de uygulandı.

Öğrenciler, SBF'nde Hakan Yurdakuler'in öldürülmesini protesto için olay günü kafeteryada bir forum düzenlediler. Forumu 3000'e yakın öğrenci katıldı. Forumdan sonra öğrenciler derslerine girdiler. Bir süre sonra üniversite, panzer takviyeli polisler tarafından kuşatıldı. Po-

lisler o saatte dersleri olmayan bazı öğrencileri alıp götürmek istediler. Polislerin tahrikleri sürerken sayıları 200'ü bulan MHP'li ve Ulkî Ocaklı faşistler üniversiteye gelecek Temel Bilimler binasını ılgal ettiler, derhaneleri boşaltmaya kalktılar. Polisler de bunlarla birlikte hareket ettiler. Aynı dakikalarda polis yurdundan ölümlü yolun üzerinde bulunan arabaları kaldırdı. Yolu bunların rahatlıkla geçmesine elverişli hale getirmekte amaç.

KARGAŞANIN GETİRDİĞİ AÇIKLIK

METİN ÇULHAOĞLU

Türkiye'de kargaşa periyodik bir seyir izliyor. Düzenli iniş çıkış aralıkları ile düzenli bir seyir. Saldırıları, cinayetler, belirli aralıklarla doruk noklarına ulaşıyorlar. Bunu, nisbi bir durağanlık dönemi izliyor. Seçimlerden sonra üç doruk noktasına erişildi. Cezmi Yılmaz ve Halit Pelitöz'ün öldürülmeleri ve cenaze olayları; dört kişinin öldürüldüğü Malatya ve Zeytinburnu "operasyonları" ve geçtiğimiz hafta işlenen üç cinayet.

Periyodik seyir, düzenliliği, daha doğrusu planlılığını bir göstergesi. Saldırı ve cinayetler, belirli bir plan çerçevesinde düzenli olarak uygulanıyor. Bundan kimsenin kuşkusuna kalmadı. Ancak, bunu görebilmek kendi başına yeterli değil. Önemli olan, planın, hedefin ne olduğunu doğru olarak kavrayabilmek. Bunun için önce önemli bir noktaya dikkat etmek gerekiyor.

12 Mart, Türkiye'ye ilişkin bir çok gerçeği ortaya çıkardı. Ancak 12 Mart'ın bilimselce ya da kasıtlı başka gerçekleri göz ardı etmek üzere kullanılmasına müsaade etmemek gerekir. 12 Mart dönemi uygulamalarının faşist niteliği üzerinde kuşku yok. Ancak, 12 Mart döneminin bu niteliğini belirleyen asıl olgu, hareketin AP de dahil partileri karşısına alması, siyasal partiler ve parlamento üstü bir görünüm vermesi değil. Belirleyici olan özellik bu değil. Belirleyici olan, uygulamanın, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm çalışanlara, demokrasiyi getirdikleri. Öz bu olunca, Türkiye'de faşizme ilişkin her şeyi 12 Mart muhtırasına ve bunu izleyen hükümet biçimlerine sınırlamak gerekiyor.

O halde diğer tirmanış biçimlerine dikkati çekmek zorunlu. İktidarın koruyucu şemsiyesi altında, tirmanışın aşağıdan yukarıya tabandan gelişme, çok sınırlı da olsa tabandan destek bulma yöntemlerini küçümsemek gerekiyor. Murat Belge 15 Nisan tarihli Politika'da buna dikkati çekiyor: "Faşizmin en ciddi tirmanış biçiminin özellikle Türkiye'de büsbütün kapalı olduğuna inanmak önemli bir ihtiyatsızlık olacaktır."

Böyle bir tirmanışın İtalya ve Fransa'dakine benzer bir süreç sonucunda iktidara kavuşmasına olanak yok. Ancak, tabandaki tirmanışın bizzat kendisi çok önemli. Türkiye'de, faşizme karşı mücadele, getirilmesi düşünülen bir sıkıyönetime, başka bir deyişle "daha da betere" karşı mücadele ile sınırlanamamalı. Provakasyonun bir amacı haline gelmesini, "aman ha" cılığı doğuran unsur, egemen sınıfların sürekli koz olarak kullandıkları "daha beter"ler. "Beterin de beteri var" tuzağına düşüldü mü, "daha beter"ler karşısında mevcut beterler oldu bittive geliyor, getiriliyor.

Türkiye İşçi Partisi'nin getirdiği "sıkıyönetim uygulamalarının fiilen yürürlükte olduğu" teşhisi, bu tür bir teslimiyetçiliğe karşı ciddi bir uyarı niteliği taşıyor.

Tirmanışın yoğunlaştığı dönemler kargaşa getiriyor. Ancak, kargaşanın belirli bir açıklığı da beraberinde getirdiğini söylemek mümkün. "AK koyunla kara koyunun geçitte belli olması" gibi. Demirel'in son cinayetlerden hemen sonra aldığı tavır, kimilerinin "olumlu" bulundu. Demirel ilk kez her iki taraf-

tan da "vatan çocukları" diye bahsediyordu. "Ölme ve öldürmek fikrini kalfardan silemedik" diyerek her iki kanadı da karşısına alıyor, üstelik bir çeşit "özeleştirir" de yapıyor. Bunları söyleyenlerin aynı zamanda "zamanlamacılığı" nedeni ile Demirel'e en çok pirim verenler oluşu ayrıca ilginç.

Ne var ki, Demirel zamanlamasının zamanı iki gün sonra bitti. Böylece, Demirel için "olumlu" düşünüp varını yoğunu onu Türkçe gibi ortaklardan ayırmaya harcayanlar bir kez daha açığa çıktılar. Demirel ve Türkeş, ilk günkü suskunluk stratejilerinden sonra, daha açığı Demirel'in Korutürk'le temasından sonra hemen saldırıya geçtiler. Demokratik güçlere açıkça meydan okudular. Üstelik, AP'li bir gazetenin AP'li bir yazarı Türkeş'in çıkışlarını daha "gerçekçi" bularak, AP'lilerin demokrasi düşmanlığında Başbuğ'dan hiç de geri kalmayacaklarını ortaya koydu.

Plandan, hesaplardan söz edildiğine göre, bu planların, hesapların ne olduğu üzerinde durmak gerekiyor. Birinden söz edildi: Tirmanışın yoğunlaşır zirve noktasına ulaştığı her dönem "daha beter" alternatifleri ortaya çıkarıyor. Bu alternatiflerin umacısı altında, temeldeki tirmanma gürlütüsüzce sürdürülüyor. İktidar böylece demokratik muhalefetin etkinliğini sınırlamaya çalışıyor. Planın bir başka yönü üzerinde durmadan önce, bir başka gerçeğe de eğilmek gerekiyor.

Kargaşanın, cinayetlerin en çok yoğunlaştığı dönemlerde, sermayedarlar, sermaye örgütleri mutlaka açıklamalarda, beyanatlarda bulunuyorlar. Bunlar, yalnızca yaşanan olaylara ilişkin olmuyor. Sermayenin sıkıyeteri, Türkiye kapitalizminin geldiği darboğazlara ilişkin görüş ve önerileri de böyle dönemlerde özellikle yoğunlaşıyor. Sermayenin önerileri, ekonomik ve siyasal alanlarda kapsıyor.

Bizzat sermayenin ve onun sözcülerinin ekonomik ve siyasal alanlardaki önerilerinin 1977'ye kadar, seçimlere kadar gerçekleşme olanağı yok. Ekonomik alandaki talepler finansman sorununda düğümleniyor. Geçtiğimiz hafta içinde sermayenin bütün belli başlı örgütleri ve kişileri bu konularda görüş ve endişelerini belirttiler. Bunların ancak uzun bir süreçte ve gürlütüsüz bir ortamda gerçekleştirilebileceği su götürmüyor. Uzun dönem ve gürlütüsüz ortam? Bunun siyasal plandaki cevabı, CHP-AP koalisyonu. Sermayenin sözcüleri, bunu kargaşa döneminde bastıra bastıra önerdiler. 1977'ye kadar uzak bir olasılık. Ancak asıl oyun 1977 sonrası için oynanıyor. Bugünden, yaratılan kargaşa ve şiddet ortamında, ilerideki bir CHP-AP koalisyonunun koşulları oluşturuluyor. Açıkça söylüyorlar: Ancak böyle bir hükümet Türkiye'de anarşiye son verebilecektir. Sermayenin 1977 seçimlerinin muhtemel sonuçlarını hesaba katarak oluşturduğu bu plan, sermayenin "akıllı" sözcülerden koca koca "bilim adamlarına" kadar herkesse savunduruluyor. Şiddet ve kargaşanın yarattığı "daha beter" tehlikesi karşısında, CHP'nin böyle bir formüle uzun dönemde yatkinlaştırılması planlanıyor.

Son kargaşanın getirdiği açıklık, özette böyle.

PROFESYONEL KATİLLER İŞBAŞINDA

Tahsin Pehlivanoglu adı polis "Benzin dökerek bunları yakmalı. Milliyetçilerin güçlerini görümler." diyerek diğer polislere daha hızlı vurmalarını söyler. Kız öğrencilere de aynı işlemler uygulanır. Kızlara sarkıntılık edilir. Bazıları bu sarkıntılıkları daha ileri götürmeye kalkışır. Polisler, "Sizler her gece derimci öğrencilerle yatıyorsunuz, bizimle de yatın" gibi iğrenç sözler ederler kız öğrencilere. Gözü önünde yapılan bu işkencelere dayanamayan yurt müdürü "Yeter artık, sizin yaptığınız Gestapo yapmaz" deyince o da polisler tarafından coplanır. Diğer öğrencilerin yanına konular. Bir saatten fazla süren bu işkencelerden sonra öğrenciler kapıdan teker teker çıkartılarak arabalara bindirilir. Emniyet sarayına götürülürler. Yolda arabaların içinde coplama sürer. Emniyete götürülen bir öğrencinin ayrı ayrı fişleri düzenlenir, resimleri çekilir. Yaralanmayan öğrenci yoktur. Bazılarının hastahaneye gitmesi gerekirken izin verilir. Akşam geç saatlere kadar 96 öğrenci dışında diğerleri bırakılır. Bunların içinde mutlaka doktora gitmesi gerekenler vardır. Ancak bu ertesi gün öleden sonra gerçekleşir. Adli Tip'e götürülürler, ancak raporu daha sonra verecekleri söylenir. 96 öğrenci üç gün tutulur.

Tahsin Pehlivan An Pehlivan

bazılarına altında katta hücrelerin bulunduğu yerde yeniden dayak atılır.

Yurtdışında öğrenciler hiç iç açıcı olmayan bir manzarayla karşılaşırlar. Gıysilerinden bazıları parçalanmış, bazıları alınmıştır. Tüm kitaplar yitirilmiştir. Köp saati, tıraş makinası, el radyoları, teypler, saç kurutma makinaları yerinde yoktur. Hepsi polisler tarafından yağmalanmıştır. Tüm odaların kilitleri kırılır. Yurtta büyük hasar olmuştur.

Faşist tirmanışın bu son uygulaması karşısında üniversite senatosu yurdu kapatmak zorunda kalır.

Dershanelerden çıkan devrimci öğrenciler Temel Bilimler salonundan dışarı çıkmak isterler. Bu sırada faşistler saldırdı. Saldırdan kurtulmak isteyen öğrenciler camları kırarak dışarıya çıkma-ya çalıştılar. Faşistler ve polisler silahlarını çekerek öğrencilerin arkasından ateş ederler. Birçok öğrenci çeşitli yerlerinden kurşunla yaralanır. Çok sayıda öğrenci bu kurşun yağmuruna altında kaçarak yurda sığınır. Yaralılar hastahaneye götürülür. Arkadaşları tarafından yurt müdürünün odasına getirilir. Çok sayıda toplum polisi, altı adet panzer ve makinalı tüfekli sivil polisler yurdu sararlar. Bunların içinde işgüzar bir görevli, Zeytinburnu "operasyon"unda A. Özkan'ı öldürdüğü söylenen Tahsin Pehlivanoglu da vardır. Ayrıca yurt çevresindeki geçekondular boşatılarak buralar makinalı tüfekli polisler reşleştirilmiştir. Sivil bir polis meğafonla seslenerek "Bu yurta çok sayıda suç-u vardır, burayı arayacağız." der. Yurda müdür olarak yeni tayin edilen emekli rurnay abay ise buna karşılık "Yurtta herhangi bir olay olmadı. Kurşunların altında kaçan öğrenciler buraya sığınmak zorunda kaldılar. Herhangi bir suç-u yoktur. Rektörlükten yazılı emir getirilene kadar yurdu istediğiniz gibi arayabilirsiniz. Ama yasa gereğince rektörlüğün izni olması gerekir. Öğrencilerden size herhangi bir karşı koyma olmamıştır, olmayacaktır" der.

Polisler buna yurdu her tarafından makinalı tüfeklerle tarayarak karşılık verirler. Tarama onbeş dakika sürer. Aynı zamanda polisler ön ve arka kapıları atılarak bombalarla parçalarlar. İçerideki öğrencilerden Senai Arlı ağır yaralı olmak üzere birçoğu yaralanır. Panzer yurdu salonuna kadar girer, Yurtta kırılmadık cam kalmaz. İçeri giren sivil ve resmi polisler her katı tutarlar. Kapıları tekmeyleyerek öğrencileri koridora çıkarırlar. Koridorda her öğrenci sırayla iki polis tarafından tutularak içicüncüsü copla, kum torbasıyla, ellerine geçirdikleri çekicilerle, tekme ve tokatlarla dövülür. Ondan sonra merdivenin iki tarafına dizilmiş polisler tarafından yeniden coplanarak, tekmeleterek aşağıdaki salona indirilirler. Salonda öğrencilerin kimisi yüzükoyun, kimisi diz çöktürülmüş durumda yere yatırılır. Ellerinde cop bulunan toplum polisleri, öğrencileri çığnerler, coplarlar. "Sizleri Moskova'ya süreceğiz. Kahrolsun Faşizm, Bağımız Türkiye ne demektir? Fatih sizin yaşınızda İstanbul'u aldı. Siz ne yapıyorsunuz? Sizlere sahip çıkmanın anasını, avradını..." gibi sözlerle yürütülmekte-ri saldırılar. Kadın polisler de dahil olmak üzere uzun bir süre çığnemece coplamaya devam ederler. Bu arada hızlı cop vurmaya, yerdaki öğrencileri çığnemeyen bir polis arkadaşları tarafından coplanır.

TÜRK-İŞ' TE AMEL

vurdu. Aslında gerek Demirel, gerekse Feyzioglu önerdikleri büyük uzlaşma içinde sosyal demokratların bir-iki temsilciyle icra kuruluna girmesine karşı olmadıklarını da ima ettiler. Onlar her şeyin tadında bırakılmasını istiyorlardı o kadar.

Ecevit Kongre'de Demirel'den daha fazla ilgi gördü. Partilerüstü politikanın terkedilmesinin zorunlu olduğunu belirten Ecevit, işçilerin politikaya aktif bir biçimde girmelerini istedi. Ecevit gerek parti gerekse ülke yönetimini işçilerle bölüşmeye razı olabilecek partilerin desteklenmesi gerektiğini belirterek Cumhuriyet Halk Partisi'nin buna razı olduğunu söyledi.

PARTİLERİÇİ SENDİKACILIK

Yüzde doksani profesyonel sendikacı olan delegelerin Ankara'da parti kulislerine çekilmeleri çok kolay oldu. Bu nedenle de alınacak kararlarda seçilecek adaylara kadar her şey parti kulislerinde saptanmaya çalışıldı. Her şey kongre dışında oluşturulmak istendiği için de kongre salonu zaman zaman çok az ilgi gördü. Yönetim Kurulu üyeleri de bu partiler içi politika çalışmalarına katıldıklarından salonda çoğu kez iki-üç yönetim kurulu üyesi bulunabiliyordu. Bu durumu gerek başkanlık divanının gerekse delegelerin şikayetine yol açtı.

Adalet Partisi kulislerinin hayli masraflı geçtiği söyleniyordu. Gerek Anadolu Klubünde gerekse Ankara'nın sosyete lokantası R.V.'de yürütülen kulislerin dedikodusu sabahları genel kurul salonunda epeyce yankılar yapıtı.

CHP ise kulislerini daha çok FARABI sokakta yürüttü.

BAŞKANLAR EĞLENİYOR

Sosyal Demokrat muhalefeti yürütenler başlağında, genel kurul öncesi, muhalefeti toparlayıcı bir harekete girişmekten kaçındıklarından, muhalefelerini uzlaşma yoluya sürdürmeyi yeğlediklerinden, Anadolu'dan gelen Türk-İş'in mevcut yönetimine karşı olan delegelerin biraraya gelmesi son derece zor oldu. İlişkileri "başkanlar" yürütüklerinden delegeler mensup oldukları sendikaların başkanları çevresinde toplandılar. Bu durum sosyal demokratların gerçek tabanla ilişkilerini hayli güçleştirdi. Bu yüzden genel kurulun ilk üç-dört günü, başkanlar günü oldu. Başkanlar neredeyse, delegeler oradaydı.

İKTİDARIN TAKTİĞİ

Çalışma raporu üzerinde açılan görüşmelerde konuşma sırası kur'a ile saptandı. İlk sıralar, sağcı, son sıralarda bir raslantı sonucu sosyal demokrat sendikalara düştü. İlk konuşmayı Teksif sendikası adına Vahap Güvenç yaptı. Güvenç konuşmasında AP ve CHP koalisyonunu önerdi. Türk-İş'in en büyük sendikalarından olan ve sağcı olarak bilinen Teksif yöneticileri ne partilerüstü politikayı savundu, ne de sosyal demokrat muhalefete çıktı.

Bugüne kadar sosyal demokratları suçlayan sendikacı sendikalarından Sağlık-İş yöneticileri dışında hiç kimse partilerüstü politikayı savunmadı. Aksine hemen hemen hepsi partilerüstü politikanın artık terkedilmesi gerektiğini söylediler. Bu yolda yapılacak değişiklik değişikliğini benimseyeceklerini söyleyen sağcı, iddialarını icra kurulu seçimlerinde ortaya koymak istiyorlardı.

Çimşek-İş Sendikası adına konuşan bir delege

Türk-İş'in 10. Genel Kurulu ilginç bir gelişimin başlangıcını işaretlemesi bakımından son derece önemli. "Partilerüstü" yutturmacasının farkedilmesinin tabanda başlattığı, kıpırtılardan telaşa düşen Türk-İş, tarihi içinde önemli bir dönemece geldi.

Tabandaki kıpırtılar tepede öylesine büyük tedirginliklere yol açmış olacak ki Petrol-İş Genel Başkanı İsmail Topkar, partilerüstü politika terkedilmediği takdirde Petrol-İş'in Türk-İş'ten ayrılacağını ifade etmek zorunda kaldı. Aynı sendikadanın Genel Sekreteri Özal Yüce de işçinin gözünde Türk-İş'in itibarsız hale geldiğini, işçilere Türk-İş'i savunamaz duruma düşüklerini, konuşması sırasında sık sık tekrarlayıp durdu.

PERDE AÇILIYOR

Tabandan gelen baskıların, ayrılma tehditlerinin, 10. Genel Kurul'a katılan delegeleri bir şaşkınlığa düşürdüğü görülüyordu. Bu şaşkınlık DSİ Konferans salonunun derin bir sessizliğe bürünmesine yolaçtı. Herkes olayları endişenin verdiği bir tedirginlikle izliyordu. Ne Ecevit'in salona girişi, ne Demirel'in genel kurulu tehdit eden konuşması salonun sessizliğini bozmadı. Sessizliği bozan tek olay Kongrenin beşinci gününde Sosyal Güvenlik Bakanı Mahir Ablum'un gündem dışı bir olup-bitti ile söz alıp Ecevit'e ve sosyal demokrat sendikacılara cevap vermeye yetlenmesi oldu. Bunun dışında kongre tam bir ölüm sessizliği içindeydi.

Halil Tunç açış konuşmasında, Genel Kurul'un, sendika ve politika ilişkilerinin ana prensiplerini tesbit etmesini istedi. Tunç'a göre "işçiler artık toplumun bütün kesimlerinde söz sahibi olmak istiyor"du.

Bu çerçeveye oturtulan Tunç'un konuşması, aslında Genel Kurul'un hangi doğrultuda çalışacağını gösteriyordu. Tunç bir Türk-İş genel kurulunda ilk kez partilerüstü politikanın terkedileceğini ima ediyordu.

Demirel konuşmasında son derece karanlık bir Türkiye tablosu çizdi. Yolsuz, okulsuz, işsiz, işsizlerle dolu bir Türkiye'de sorunların çözümünün "büyük uzlaşma" içinde aranmasının şart olduğunu söyledi. Büyük uzlaşmanın sermaye ile uzlaşmak olduğunu salonda bulunan delegelerin büyük çoğunluğu anlamış olmalı. Demirel bu uzlaşma sağlanamadığı takdirde özgürlükçü demokrasinin sona ereceğini söyledi. Komünist rejimde ise ne sendikacılık ne de sendika vardı. O halde sendikacılara düşen bu özgürlükçü demokratik rejimi savunmaktı. İlginçtir ki aynı konu hem Tunç'un, hem Demirel'in, hem Feyzioglu'nun, hem de Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Genel Sekreteri Otto Kersten'in konuşmalarının ana teması oluşturuyordu. Doğrusu anti-komünizme Halil Tunç, bütün rakiplerini geride bırakabilecek bir kondisyona sahip olduğunu Genel Kurul'un her anında ispat etti. Otto Kersten'in basın toplantısında Cumhuriyet Gazetesi muhabirinin Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonunun Türkiye temsilcisi Irving Brown'un CIA ajanı olduğu yolundaki sorusuna Tunç, Kersten'den atik davranarak soru kendisine yöneltilmişçesine cevap verdi. Tunç'a göre bu tür iddiaları Sovyet İstihbarat Örgütü'nün elemanları ortaya atıyorlardı. Bu cevap Cumhuriyet muhabirini hayli güldürdü.

Demirel Türk-İş'in partilerüstü politikayı terketmesi halinde diğer partilerin Türk-İş'in karşısına geçeceklerini söyleyerek üstü kapalı da olsa bir tehdid sa-

ESTETİK

İYAT

Sağlık-İş sendikası başkanı Mustafa Başoğlu'nun Güneydoğu Anadolu'da Sosyal-İş'in örgütlenmesini frenleyebilmek amacıyla komandoların karargahı bağımsız Türk-Büro-İş sendikasını deseklediğini, bundan Türk-İş'e bağlı Tez-Büro-İş Sendikasının zarar gördüğünü söyleyerek Başoğlu'nu suçladı. Başoğlu ise verdiği cevapta işçilerin Tez-Büro-İş sendikasını istemedikleri için bu yola başvurduğunu söyledi. Böylece "özgürlükçü demokrasi" şampiyonu Türk-İş'in Sosyal-İş'e karşı faşist komandoların desteğini sağlamak bir sakınca görmediğini genel kurula katılan delegeler öğrenmiş oldular.

Seydişehir'de işçilerin sendika seçme özgürlüğünü gasp eden Türk-Metal-İş sendikasının Genel Sekreteri Mustafa Özbek konuşmasında Seydişehir olaylarına hiç değinmedi. Genel Kurul'u izleyenler bunu olağan karşıladılar. Ama garip olan hürriyet, demokrasi, özgürlükçü rejim şampiyonlarından hiçbirisinin bu olaya değinmeyişi idi. Anlaşılan Demirel'in "büyük uzlaşma" çağrısı daha ilk günden benimsenmiş, Demirel'insinden, Türkeş'çisinden, Erbakancısından sosyal demokratına kadar her grup bu uzlaşmanın gereklerini titiz bir şekilde yerine getiriyordu.

MUHALEFETİN SESİ

Muhalefet adına yapılan konuşmaların tümünde Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu çıkmazdan Türk-İş'i sorumlu tutan bir hava vardı. Yiğilan binlerce sorunun verdiği rahatlık içinde yapılan muhalefet zaman zaman etkili oldu. Ancak sonun kongre salonunun dışında saptanacağından istenen canlılığı getiremedi.

Demir Yolları Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi Zafer Boyar, Tez-Büro-İş Sendikası Genel Başkanı Doğan Üskanat, Yol-İş Federasyonu Başkanı Halit Mısıroğlu, Yol-İş Federasyonu Eğitim Sekreteri Cahit Erhan partilerüstü politikaya ağır şekilde hücum ettiler.

Cahit Erhan konuşmasında öğrenci katliamının ve siyasal cinayetlerin temelinde ülkeyi faşizme götürmek isteyen sınıfların yattığını belirtti. Erhan Türk-İş'i "güçlü devlet haykırışlarıyla kan kusan namuların aslında işçi sınıfına yönelmiş göremeyecek kadar gaflet içinde" olmakla suçladı.

BİR KÜÇÜK PROVOKASYON

Sessiz, hareketsiz, hatta cansız sürüp giden genel kurulu bir tek olay ayağa kaldırdı. Sosyal Güvenlik Bakanı Ahmet Mahir Ablum bir olup bittiyi getirilerek kongrenin beşinci günü söz aldı. Ablum Kürsüye çıkınca bir kısım delege salonu terketti. Sosyal Güvenlik Bakanı olanlara aldırış etmeyip konuşmaya başladı. Ta Ecevit'e cevap vermeye başlayınca kadar salonda bulunanlar hiç tepki göstermediler. Ancak Ablum Ecevit, Ecevit diyerek Ecevit'in ilk gün yaptığı konuşmaya cevap vermeye başlayınca salonda sert tepkiler görüldü. Bunun üzerine Bakan konuşmasını bitirip kürsiden inmek zorunda kaldı.

İhtimal Mahir Ablum'u kürsüye çıkarılan bu olaya sosyal demokratların sert tepkiler göstereceğini biliyorlardı. Eğer tepkiler istenen sertlikte olur da bir çatışma çıkarsa bunun faturasını sosyal demokrat sendikacılar ödeyeceklerdi. Türkiye Cumhuriyeti'nin koskoca bir bakanı konuşurken olay çıkarmış olmak hâlâ gözü açılmayan bir takım delegelerde sosyal demokratlara karşı bir antipati doğmasına yolaçabilirdi. Bu olay Anadolu'da da bir hayli malzeme olabildi. Ne var ki bu küçük provokasyonu düzenleyenler

AKOVA GENEL KURUL'U YONETİYOR

KONUKLAR VE DELEGELER İZLİYOR

umuuklarını elde edemediler.

PARAN KADAR KONUŞ

Sosyal demokrat eğilimli oldukları bilinen Kauçuk-İş delegeleri, sendikandan aidat borcu olduğu ileri sürülerek konuşturulmamak istendiler. Kürsüye kadar gelen delegenin konuşmasına Tuğç itiraz etti. Bunun üzerine delege konuşturulmadı. Bir saat sonra Kauçuk-İş yöneticileri Tez-Büro İş'in verdiği 50 bin lira ile borçlarını ödediler. Böylece Kauçuk-İş'in genel kurulundasesini duyurması mümkün oldu.

Türkiye'de fırsat eşitliğinin bulunmadığından uzun uzun şikayet eden Tuğç'un mali bakımından güç durumda olan küçük bir sendikandan temsilcilerini konuşturmak istememesi sosyal demokrat sendikacılar arasında espri konusu oldu.

TUZUK DEĞİŞİKLİĞİ

Tartışmaların odak noktası tüzük değişikliği'di. Bilindiği gibi Türk-İş'in bir siyasal partiyi desteklemesini önlemek için daha önceki genel kurullarda Türk-İş'in bir partiyi desteklemesini olanaksız kılan bir tüzük hükmü getirilmişti. Bu kez bu tüzük hükmü değiştirilmek isteniyordu. Komisyondan geçen metne göre Türk-İş "amaç ve ilkeleri doğrultusundaki demokratik bir partiyi" destekleyebilecekti. Anayasamız, siyasal partilerin demokratik esaslara göre kurulması ve işlemlerini öngördüğüne göre desteklenecek partide ayrıca bir "demokratiklik" aramanın ne anlamı geldiği bir türlü anlaşılamadı.

SOLA AÇILAN TÜRK-İŞ

10. Genel Kurul bütün oyunlara, bütün dalavere-

lere rağmen Türk-İş'in son derece önemli bir yere geldiğini gösteriyor. Sağdan MİSK'in, soldan DİSK'in sıkıştırmaları ile bunalan Türk-İş kendini bulma yolunda önemli adımlar atıyor. Özellikle tabandan gelen delegelerin istekleri Türk-İş'in bu yeni yerine oturmasında rol oynayan önemli etkenlerden biri.

Bir diğer etken tabanda başlayan kıpırda ve kaynakmaları gören sendikacıların bu oluşumu dizginleyip frenlemektedir.

Türk-İş bu yeni yerini alırken şüphesiz Türkiye'deki sendikacılık hareketinde de yeni bir takım gelişmeleri gözlemlemek mümkün. Bu gözlemlerden birisi DİSK'in içindeki sosyalist unsurları saf dışı etme çabalarıdır. Görünen odur ki Türkiye sendikacılık hareketinin iki büyük kuruluşunda bir yakınlaşma başlıyor. Bu yakınlaşma DİSK için sağa, Türk-İş için sola kaymayı ifade ediyor.

Bu yakınlaşmanın DİSK bünyesinde bir takım yeni gelişmelere yol açması beklenebilir.

SONUÇ

12 Nisan'da başlayan 10. Genel Kurulu ile başlayan yenileşme hareketi şüphesiz Türk-İş bünyesinde ileriyi doğru bir değişmeyi ifade etmektedir. Bu ileri hareket Türk-İş'in bugünkü yapısını da etkileyecektir.

Faşist tiranmanın gemi ayağı aldığı bir dönemde Türk-İş genel kurulundan sermayenin saldırılarını protesto eden seslerin çıkması önemli bir olaydır.

Türk-İş'in bugüne kadar tabanı baskı altında tutan politikasının terk edilmesi ile taban demokratik istek ve özemlemlerini daha açık ifade etme imkanı bulacaktır. Bu da henüz kırılmamış olan sarı sendikacılık yapısının çökmesini hızlandırıcı bir etken olacaktır.

işçi sınıfı birliği mi, sirketlerin birliği mi?

DISK GENEL KURULUNDA SOSYALİSTLER
YÜRÜYÜŞÜ, SAYI: 8 - 3 HAZİRAN 1975

Sosyalistler DISK'in bütünlüğünü dinamitlemeyi göze alan, bunun için Genel Kurulda muhbirlik yapan, deleğe tesbitlerinde ve oy kullanmada sahteciliğe yeltenen "secereleri alemin malumu olan"ların provokasyonlarına alet olmamışlardır. Sosyalistler sorunlara ve sorunların çözümüne günlük hesaplarla bakmadıkları ve DISK'in birliğinden bütünlüğünden yana olduklarını, bunun gerçek savunucularının kendileri olduğunu Genel Kurulda açıkça kanıtladılar. Çünkü sosyalistler "işçi sınıfı hareketi içindeyollarını yitirmiş konuklar değildirler". Sosyalistler ilerici işçi örgütlerini bölme, tabanı yeterli ölçüde hazırlamadan örgüte üstesinden gelemeceği görevler yüklemeye yanılgılarına düşmez. Sosyalistler ne bu yanlışları yaparlar ne de DISK'in burjuvazinin ve onun ajanlarının cirrit attığı bir alan haline gelmesine göz yumabilirler... Türk-İş sendikacılığının alışkanlıkları ve kalıntıları, kongre oyunları, sahtecilikleri ise girdiği yerde de yaşama mücadelesi verecektir. Çünkü DISK'e yönelen akin işçi sınıfının tabanından, sendikaların tabanından gelen zorlamaları sonucudur. Yoksa sendikamız başına çöreklenmiş üç beş "zâtı muhteremin" hidiyete ermelerinden değil. İşçiler DISK'e koşuyorlar. Bunu önleyemeyenlerin ise yapabilecekler tek şey var: tezgahlarını yeni çatıları altında kurabilmek.

Aynı işkolunda DISK'e bağlı birden fazla sendika olmaması kuralının, Petrol-Kimya İş ve Petkim-İş sendikalarının birleştirilmesi arasında nasıl uygulanacağını saptamak üzere toplanan DISK Birleşime Komisyonu kararlarının eleştirilmesini sağlamak için önce bu işkolunun nasıl bir stratejik öneme sahip olduğunu görmek gerekiyor.

2- Konuda üretim, istihdam, yatırım vb. istatistikler vererek ayrıntılı çözümler yapılabilir. Ama bu çözümlere girişmeden de varılabilecek sonuçlar şunlardır:

1- Petrol ve kimya sektörleri, yalnız kendi ekonomik varlıkları açısından değil, fakat, aynı zamanda, diğer sanayi sektörlerine sağladıkları ham ve yarı mamul maddeler açısından da büyük önem taşırlar.

2- Emperyalizmin Türkiye'deki en büyük doğrudan yatırım alanları arasında, çıkarma ve arama işleridir.

Durum böyle olunca, bu işkollarda çalışan işçileri örgütleyen, ekonomik mücadelelerini yöneten sendikaların niteliği de büyük önem kazanır. Çünkü, bu işkollarda ileri sürülecek ekonomik talepler hem emperyalizmin hem de Türkiye'deki işbirlikçilerin kârlarını azaltmaya yöneliktir. Daha da önemlisi, bu işkollarda alınan ve başarıyla uygulanan grev kararları bir çok işkolu, doğru deyime, felce uğratar.

Yakın geçmişe kadar, petrol ve kimya işkollarında faaliyet gösteren DISK'e bağlı üç sendika vardı. Bunlardan ikisi, Kimya İş ve Petrokimya İş, geçen yıl Temmuz ayında Petrol-Kimya İş adı altında birleştiler. Bu birleşme, her iki sendikamızın biniçlik tabanı tarafından arzulanan ve onaylanan birleşme oldu. Hiçbir formaliteyle zorlanmadan, yapmadıkız, gönüllü olarak başarıları birleşme, işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması mücadelesinde örnek bir davranış oldu.

Ne var ki, böyle bir örnekten yana olmayanlar da vardı. İki sendikamızın birleşme kararını binbir türlü tertip, tehdit izledi. Birleşmenin gerçekleşmesinde katkısı olanlar hakkında ihraç kararları alındı. Mahkemeler yoluyla, baskılarla birleşme engellenmek istendi, başarısız oldu.

Simdi gündemde Petrol Kimya İş ile Pet-Kim-İş birleşmesi var. DISK Birleşime Komisyonu kararına bir bakmak, başarılması mutlaka gerekli olan

bu birleşme işine ne gibi zorlamaların, nasıl hesapların karıştırıldığını görmek için yeterli. Komisyon kararına göre, 3.000 üyeli Petkim-İş adını değiştirecek ve 10.000 üyeli Petrol Kimya-İş bu yeni sendikaya katılacak. Yeni sendikamızın tüzüğü ise, bazı ilginç değişiklikler dışındadır, kendisini fesheden ve yeni sendikaya katılan Petrol Kimya-İş'in tüzüğü olacaktır. Bu mantığı anlamak imkânsız. Büyük sendika kendini feshediyor ve küçük sendikaya katılıyor ama kendi tüzüğüyle...

Zorlamalar, minareye kılıf bulma çabaları, doğal olarak, yeni sendikamızın Genel Yürütme Kurulu'nu oluşturulmasına da yansıyor. Komisyon kararına göre, yedi kişilik Genel Yürütme Kurulu'nun Genel Başkan dahil dört üyesi Petkim-İş'den, geriye kalan üç üyesi ise Petrol Kimya-İş'den seçiliyor. Yani, Petkim-İş yaklaşık her 750 üyesi için bir Genel Yürütme Kurulu üyeliği kazananken Petrol Kimya-İş yaklaşık her 3.300 üyesi için bir üyeliği alabiliyor. Zorlama ki tam dört katlı bir zorlama.

Üç üyeden oluşan Onur Kurulu'nun üye dağılımı da böyle. Petkim-İş iki üyeliği alıyor, Petrol Kimya-İş bir üyeliği.

Bütün bunlardan çıkan sonuç şu: Petrol Kimya İşkolunda DISK'e bağlı en büyük sendika olan ve örgütlenme potansiyeli kazandığı başarılarla kilitlenen Petrol Kimya İş, Petkim-İş içinde eritilmeye çalışılıyor. Petkim-İş hem sağda, hem de işçiler, İpraz örneğinde olduğu gibi Petkim-İş'ten ayrılıyorlar. San sendika, Petkim-İş'te rekabet edebiliyor.

Bu garabetin bölünümü petrol-kimya işkolunun Türkiye büyük burjuvazisi ve emperyalizmin açısından taşıdığı önem açıklıyor. Diğer bölünümü ise Petkim-İş Genel Başkanı ifratıyla yeni sendikamızın da genel başkanı olacak olan Mehmet Kılınç'ta aramak gerekiyor. Bir zamanlar MHP üyesi Mehmet Kılınç, sendikaların MHP üyesi Mehmet Kılınç, tüzük toplantılarını gizlice teybe aldığı için toptanlardan kovulan Mehmet Kılınç, şimdi DISK'in Petrol-Kimya işkolundaki tek sendikamızın Genel Başkanı olacak Mehmet Kılınç'ın kim olduğu "cümle'nin malumu" Mehmet Kılınç başkanlığındaki bir sendikamızın kimlerin yüreklerine su serpmek, kimlerin bu işkolundaki denetimi pekiştirmek amacıyla yararlanılmak istendiği de "cümle'nin malumu".

BAGIMSIZ İLAÇ-IŞ. PETROL KİMYA İŞ'E KATILDI

DISK'e bağlı Petrol Kimya İş Sendikası Genel Meclisi, bağımsız İlaç-İş Sendikasının Petrol Kimya İş Sendikasına katılmasına ilişkin şu açıklamayı yapmıştır:

"Bağımsız İlaç-İş Sendikasının 14 Nisan 1976 günü İstanbul'da yapılan Olağanüstü Genel Kurulunda, sendikamızın kendisini feshederek DISK'e bağlı Petrol Kimya İş Sendikasına katılmasına karar verildi."

Bağımsız İlaç-İş Sendikası, 800'e yakın işçinin çalıştığı Birleşik Alman İlaç Fabrikasında bir işyeri sendikası olarak 1970 yılında kuruldu. Son olarak 5 Mart günü yapılan Genel Kurul'a kadar görevde olan sendika yöneticileri, "işyeri sendikacılığına" harşı veriler bütün mücahedelelerde işverene birlikte davranarak gelişime harşı koyabildiler. Ancak, 5 Mart'ta yapılan Genel Kurul'da "işyeri sendikacılığı"na harşı gönişte olan yeni yöneticiler görev aldılar. Yeni sendika yöneticilerinin, işyeri sendika temsilcileri ve tüm sendika üyeleriyle yaptığı toplantı sonunda olağanüstü genel kurulun toplanmasına karar verildi.

16 Nisan günü, üyelerin büyük çoğunluğunun katılımıyla, İlaç İş Sendikasının olağanüstü genel kurulu toplandı. İlaç-İş, kendini feshederek DISK'e bağlı Petrol Kimya İş Sendikasına katılması için Genel Kurul'a sunulan önerge oybirliğiyle kabul edildi.

HAYALI İHRACATTAN SONRA "HAYALI HAK"

Emgen çevrelerin, işçi sınıfını toplumu diğer kesimlerinden tecrit etme çabaları üzerinde çok duruldu. Tecrit çabaları, işçi hareketinin etkinliğinin kırılması politikasının yalnızca bir yönü. Bunun yanı sıra, işçileri kendi içlerine bölme çabaları da olanca yoğunluğu ile sürüyor. Devrimci sendikalar içerisinde toplanarak, örgütlü mücahedelelerinde sonucunda ileri haklar elde eden işçilerin daha kötü durumda bulunanlarla karşı karşıya getirilmesi çabaları da bu plan içerisinde.

İşçi sınıfını kendi içinde bölme çabalarının bir örneği Karabük'te görülüyor. Türk-İş'e bağlı Çelik-İş bu oyunda baş rol oynuyor. Çelik-İş Sendikası, 9 Nisan tarihinde Karabük'te büyük bir törenle yeni sözleşmenin altına imzalarını atıyor.

Çelik-İş aracılığıyla Karabük'te oynanan oyun, daimi işçilerle geçici işçiler arasında ikilik yaratmaya yönelik. Bu sözleşmeye göre, geçici işçilere, daha doğrusu bunların bir yıllık olanlarına saat başına 440 kuruş zam getiriliyor. Ancak işin ilginç yönü, mevimsilik işin niteliği gereği, şu anda Karabük'te bir yıllık işçi bulunmaması (!). Başka deyişle, Çelik-İş'in bu "büyük" sözleşmesi, ücret zammı olarak muvakkat işçilere hiç bir şey getirmiyor.

Bu, bir yıllık olmayan işçilere getirilen zamlar da ortaya çıkıyor. Sözleşmeye göre, bu işçiler saat başına 150 kuruş zam alacaklardır. Ancak ikinci yıl iş bitimi olacağından ikinci yıl için herhangi bir hak söz konusu değildir.

Daimi işçilerle geçici işçileri birbirine düşürmeye yönelik diğer maddelerden bazıları ise şunlar:

- Daimi işçiler sözleşmeye göre yılda bir ton kok kömürü alırken, geçici işçilerin bu haktan yararlanmaları söz konusu değil.

- Bir yıllık hizmeti tamamlayan geçici işçilerin 1000.-TL yatacak yardımı öngörülüyor. Ancak bu işçilerin, yine işlerinin niteliği gereği bir yıllarını tamamlamaları söz konusu olmadığından yatacak yardımı da gerçekleştirilemeyecek olan bir hak. Bir başka deyişle, işçilerin mobilya ve çimentoдан sonra, şimdi de işçi kesiminde sarı sendikalar aracılığı ile "hayali haklar" verilmektedir.

- Daimi işçilere tanınan montaj tazminatı % 42 iken, geçici işçilere % 25 montaj tazminatı verilecektir. Ama tabii kiği üzerinde. Çünkü montaj tazminatına hak kazanılması da bir yıllık kıdemi gerektirdiğinden, geçici işçilerin montaj tazminatı olarak bir hak bir şey alamayacaklardır.

- Geçici işçilere yatacak yer hakkı tanınmamaktadır. Günlük ücretleri 48.-TL olan geçici işçiler, geçeligi 20.-TL olan otellerde yatacak durumda bırakılmaktadırlar. Bu durumdan en çok memnun olanların arasında kuşkusuz Karabük esnafı da var.

- Geçici işçiler, iş güysilerinden ve diğer koruyucu malzemeden bütünüyle mahrum durumdadır.

Bu durum karşısında, Çelik-İş'e bağlı geçici işçiler haklarını almak üzere direnişe geçiyorlar. Direnişe başladıkları anda karışılarda kaymakam, emniyet amiri ve jandarma komutanından kurulu bir "heyet"le karşılaşıyorlar. Merkezi otoritenin Karabük'teki bir temsilcileri, işçilere, "işlerine başlamaları gerektiğini, aksi halde polis ve jandarmaya kuvvetleriyle dağıtılıp işlerine son verileceği" hatırlatılıyor. Direnişteki işçilerden 18'i göz altına alınıyor. Mahalli yetkililerin baskıları sonucunda, Karabük esnafı direnişteki geçici işçilere satış yapıyor. Fırınlara, bakkallara direnişteki işçilere kapatılmış kapılarını.

İşte, Karabük Demir Çelik Fabrikası 10. şantiye işçilerinin mücadelesi ve karşılaştıkları güçlükler.

SPD ALMANYA'YA NE GETİRDİ?

ALMAN SOSYAL DEMOKRAT PARTİSİ LİDERİ WILLY BRANDT, HAFTA İÇİNDE BÜLENT ECEVİT'LE GÖRÜŞMEK ÜZERE İSTANBUL'DAYDI. ALTI YILDIR SPD'NİN İKTİDARDA OLDUĞU FEDERAL ALMANYA'NIN POLİTİK DURUMUNU, ALMAN KOMÜNİST PARTİSİ (DKP) BAŞKANI HERBERT MİES ŞÖYLE AÇIKLIYOR:

Soru: Batı Alman gerici çevreleri arasında, bir "dördüncü parti"nin oluşturulmasını arzulayan kimileri var. Bu sloganın altında yatan nedir?

Cevap: Aşırı sağcılar faaliyetli, Batı Almanya'nın politik durumunun genel çerçevesi içinde değerlendirilmiştir. Neo-Nazi Ulusal Demokrat Parti'nin etkisi son zamanlarda önemli ölçüde azalmıştır. Bu azalma, neo-Nazi tehlikesinin ortadan kalkmasının sonucu değildir, çünkü bu tehlike hâlâ ortadadır. Bulunulmuş etkisiyle orta ve küçük burjuvaziden kimileri, hatta bazı işçiler, aşırı sağcı demagojiye açıldılar. Partimiz, süreklilik olarak neo-Nazilere karşı uyanık olmasını istemektedir. Kurulumuz, geçenlerde yapılan 9. tam üyeli toplantısında bu konuya özel olarak dikkati çekmiştir.

Ulusal Demokrat Parti'nin (NDP) etkisini kaybetmesinin nedeni, Hristiyan Sosyal Birlik (CSU) lideri Strauss'un ve arkadaşlarının, NDP'nin başlıca sloganlarını ele almış olmalarıdır. CSU Bayyera ile sınırlı olmakla birlikte, Bundeştag'da Hristiyan Demokrat Birlik (CDU) ile bir blok oluşturmaktadır. Ancak, CSU liderleri CDU'nun politik programını çok ilmi bulmaktadırlar. Bu nedenle de bir "dördüncü parti" kurulmasını, yani CSU'nun faaliyetinin bütün ülke çapına yayılmasını önermişlerdir.

Bu ne kadar gerçekçiler? Bizim kanımızca, ulusal çapta faaliyet gösteren güçlü bir aşırı sağ partisinin varolmasında, Batı Alman burjuvazisinin özel bir çıkarı yotkur. Mevcut partiler, politik çıkarlarını yeterince güvenciler biçiminde savunmaktadır. Strauss bunu görmüş olacak ki, geçenlerde, CSU'nun "şimdilik" faaliyetini tüm ülkeye yaymayı düşündüğünü açıkladı. Fakat yanındaki Strauss'u zorlamaktadırlar. Bir dördüncü partinin oluşturulması için bir derneğin kurulmuş olması bunu kanıtlanmaktadır.

"Dördüncü Parti" fikri taktik bir silah olarak kullanılmaktadır. Dördüncü

ÜYE SAYISI 42 BİNİ AŞAN ALMAN KOMÜNİST PARTİSİ (DKP)'NİN SON KONGRESİ 19-21 MART TARİHLERİ ARASINDA BONN'DA TOPLANDI. PARTİ YÖNETİMİNİN KONGREDEN ÖNCE YAPILAN 9. TAM ÜYELİ TOPLANTISINDA, PARTİ'NİN 1976 BUNDEŞTAG SEÇİMLERİNE KATILMASI KARARI ALINDI.

parti taraftarları, partiyi kurma tehdidiyle, CDU'yu, Strauss'la özdeşleşerek daha da gerici bir konum alması için baskı altında tutmaktadırlar. Ancak bu, iç toplumsal durumun bozulması yönünde ani bir değişiklik olması gibi belli şartlar varolduğunda, sağcılar bu tehditlerini gerçekleştirmeceklelerini anlamına da gelmez.

Soru: 1975 Ekim'inde, Bundeştag, ilerici kamusal hizmetlerinden ve eğitimden uzak tutmak amacıyla "aşırı unsurlar"la ilgili bir yasayı benimsedi. Bu sağcı yasayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cevap: Komünistler ve diğer demokratlar, artan bir ekonomik, politik, ideolojik ve ilet baskı altındadırlar. Bu bizi ne şaşırtmakta ne de korkutmaktadır. Eninde sonunda, egemen çevrelerin, bulunulmuş doğruluğu güçlükler ve komünistlerle diğer solcuların az da olsa etkilerinin yükselmesi karşısında gösterdikleri "normal" bir tepkidir bu. "Aşırı unsurların" hükümet organlarına, okullara, üniversitelere ve hukuk mesleğine girmelemlerini yasaklayan özel yasa yalnız komünistlerle uygulanmaktadır. Komünistlerle eylem birliğinden yana olan ya da parlamento dışı anti-emperyalist eylemlere katılan sosyal demokratları da etkilemektedir. Bütün ilerici hedef almaktadır. Şu ana kadar, yüzlerce öğretmen ve okutmanı, akademik görevliyi, bilim adanımı ve aydını işinden etmiştir. Aydınlar da tek kurban değildir. Daha geçenlerde, bir mahkeme, Komünist Partisi üyesi olduğu halde bir hükümet görevinde çalıştığı için bir makiniisti işinden atma kararını değiştirmeyi reddetmiştir.

Özel yasa çıkınca Anayasa'ya aykırıdır. Fakat, Anayasa'ya ve ondan gelen demokratik hakları savunanlar bizler olduğumuz halde, Alman Komünist Partisi'ni Anayasa düşmanlığıyla suçlayan karışmaların yüzleri kızarmamaktadır. Hukuk bizi yanadır. Anayasa'nın "Hukuk"larının bizi temizlemesine de izin vermeyeceğiz. Biz, komünist olan diğer demokratlardan olsun, bilim adamlarının, öğretmenlerin, hukukçuların mesleki alanlarda çalışabilmesini istiyoruz.

Brandt: Misyonu Sosyalizm Düşmanlığı

Anayasa'ya aykırı özel yasaya karşı yürütülen kampanya hız kazanmaktadır. Dünya kamuoyunda da büyük bir protesto doğmaktadır. Bu talihsiz yasaların geç geçersiz kılınacağı kesin gözüyle bakıyoruz.

Soru: Komünistler, sosyal demokrat "sosyalizm modeli"ni eleştiriyorlar. Bununla birlikte, sosyal demokratlarla eylem birliği istediklerini açıklıyorlar. Böyle bir birlik için temeller var mıdır?

Cevap: İşçilerin, özellikle komünistlerle sosyal demokratların eylem birliği, her zaman Parti'mizin başlıca hedeflerinden biri olmuştur. Bunu amaçlayan çabaları mızı hiçbir zaman azaltmadık. Burjuvazi ve sağ sosyal-demokrat liderler buna ne kadar gücüne direnirlerse direnirler, bundan böyle de salıyacağız.

Temel ideolojik ayrılıklara rağmen, komünistlerin ve sosyal demokratların birçok ortak çıkarları bulunduğuna kuşku yoktur. Bulunulmuş yükünün halka yıkılması karşı daha yüksek ücretler, daha iyi çalışma koşulları ve yönetime etkin olarak katılımı için birlikte mücadele, kuşkusuz ortak çıkarları arasında olacaktır. Demokrasinin savunulması doğrultusunda, anayasa'ya aykırı özel yasaya karşı eylem için de bir geçeridir. Komünistlerin ve sosyal demokratların sağ tehdidi ve neo-faşist komploları karşı birlikte davranması zorunludur. Diğer bir işbirliği alanı da, süreklilikli detant ve yunuşama politikası ve silahsızlanma için mücadeledir. Son olarak, Şili halkıyla ve faşist diktatörlükle, emperyalist ve yeni sömürgeci baskılara karşı mücadele eden diğer halklarla dayanışma

gösterilmesi de ortak davalarımız arasındadır.

Ne var ki, birleşik eylemden yana çıkarken, bizim dünya görüşümüzle sağ sosyal demokrat ideoloji arasındaki köklü karşıtlığı ihmal etmeye kalkmıyoruz. Bu ideolojilerle mücadele ediyoruz. Özellikle de, "demokratik sosyalizm" olarak bilinen, sosyal demokrat "sosyalizm modeli"ni eleştiriyoruz.

Konunun teorik yönleri üzerinde durmayacağım. Sadece pratikte bunun ne olduğunu görelim. Altı yıldan fazla Batı Alman hükümetinin başında sosyal demokratlar bulunuyor. "Demokratik sosyalizm" halkımıza ne getirmiştir acaba?

Sosyal demokratların "anıflar üstü" olduğunu iddia ettikleri bir devlet fiyat artışlarını engellememişler. İşsizliğe çare bulmakta ve eşit görülmemiş işten çıkarmaları engellemekte tam bir acz göstermişler. Sosyal demokratların başını çektiği belediye konseyleri, tasama ücretlerinin ve hizmet harçlarının düşük olacağı iknesini olduğu gibi terketmişlerdir. Üç yıl önce ilan edilen sosyal reformlar hâlâ uygulanacaktır.

Sosyal Demokrat Parti liderleri defalarca demokrasiyi ve özgürlüğe bağlılığı sözlü vermişlerdir ama, özel yasa git-tikçe gelişen bir ölçüde uygulanmaktadır ve sendikaların işçilerin yönetime katılması talebi reddedilmektedir.

Sosyal demokrat "sosyalizm modeli"ni iç tutarsızlığı, Batı Almanya'daki durum sosyalist ülkelerin başlanıy-la karşılaştırıldığında daha açık olarak görülmektedir. Ideolojik mücadelemizi sürdürürken, mevcut sosyalizmin, sosyal demokratların "sosyalizmi" karşısındaki üstünlüğünü göstermek için, bu başlanı-ra atıfta bulunmamız çok doğaldır.

SPD'NİN GÖREVİ:

KOMÜNİZME KARŞI ALTERNATİFİ GÜÇLENDİRMEK

SPD lideri Brandt'ın Türkiye'ye ziyaretinden kısa süre önce, 9 ve 10 Nisan tarihlerinde, Alman Sosyal Demokrat Parti'si'nin uluslararası politikayla ilgili konferansı toplandı. Bir "kendini tatmin" havası içinde geçtiği, gözlemler tarafından bildirilen konferansta, Willy Brandt partinin dış politikasının ana hatlarını özetledi.

Türkiye'de yaptığı açıklamalarda, SPD'nin, kapitalizmin temel verilerini değiştirmekten yana olmadığını açıkça belirten Brandt, Partisinin son konferansında da, komünizme karşı alternatifin güçlendirilmesini sağ gereçliği karşı mücadeleden önce geldiğini bildirdi. Brandt şöyle dedi:

"Avrupa'nın en büyük sosyal demokrat partisi olarak, bizler, liberal sosyalistlere sağladığımız moral ve politik destekle, yalnız sağ gereçliği karşı mücadele etmek değil, fakat her şeyden önce komünizme karşı alternatifini güçlendirmek zorundayız."

Brandt'ın sözleri, SPD'nin Avrupa sosyal demokratlarıyla ilişkilerinde, bu partilerin kapitalizme bağlılık derecesine göre bir ayrım gözettilmiş, özellikle komünistlerle işbirliğine karşılıklı olarak partileri destekleyip güçlendirmekten yana olduğunu gösteriyordu. Brandt'ın sözlerinde, komünistlerle işbirliği yapan sosyal demokrat partiler, Komünizmi güçlendirmekle suçlanıyordu.

Brandt, aynı konuşmasında, "Atlantik ittifakının güçlendirilmesini detantın bir şartı olarak gördüklerini", "B. Almanya'nın Avrupa'yı ABD nezdinde temsil eden ülke olduğunu", "ABD ile B. Almanya arasındaki güvenli işbirliğinin SPD'nin politikasının A, B, C'si olduğunu" da söyledi.

Rudolf Hess'in Oğlu - İntikamı Peşinde

“SOSYALİZMİN BAŞARISI HAREKETİN BİRLİĞİNE BAĞLIDIR”

Parti'nin 10. Kongresi'nden bu yana geçen sürede dünyadaki durumun temel özelliğinin "güçler dengesinin barış, demokrasi ve sosyalizm lehine daha da değişmiş olması" olduğunu belirten Jivkov, uluslararası ilişkilerde de belirleyici eğilimin "yumuşama süreci" haline geldiğini, bu gelişmede SBKP'nin ve L. Brejnev'in tayin edici bir katkısı olduğunu işaret etti. Daha sonra sosyalist ülkelerin işbirliği üzerinde durdu

Kapitalizmin genel bunalımının daha da derinleştiğini belirten Jivkov, bu konuya ilişkin olarak şu görüşü dile getirdi:

"Kapitalizmin derinleşmekte olan genel bunalım koşullarında, işçi sınıfının, onun komünist öncüsünün mevzifleri güçlenmek ve roli artmaktadır... İşsizliğe, enflasyona ve tekelilerin söycüncü politikasına karşı emekçilerin hayatı çıkarlarını savunmada, işçi hareketinin birliğini sağlamaları için mücadelelerini yasalarla yürüten uluslararasılaşma sürecinin yansıması olarak, işçi sınıfının ve örgütlerinin uluslararası kaynaşması güçleniyor."

Jivkov, SBKP'nin 25. Kongresi'nde yapılan, uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanılmamasına ilişkin bir dünya antlaşması önerisini bütünüyle desteklediklerini de belirtti.

BKP Birinci Sekreteri, Balkanlar'daki duruma ilgili görüşlerini de şöyle özetledi: "Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin Balkan ülkeleriyle ilişkilerinin olumlu gelişmesini belirten, Avrupa'nın bu bölgedeki durumu idealleştirilmekten uzaktır. Çünkü burada, çeşitli politik doğrultular ve ideolojik eğilimler mevcuttur ve durum karmaşıklık ve çelişki niteliğindedir. NATO'nun belli emperyalist çevreleri, Maoçulardan da destek bularak, yumuşama sürecini baltalamaya çalışırların vazgeçmiş olduklarıdır."

Todor Jivkov daha sonra uluslararası komünist hareketle ilgili olarak şu görüşleri belirtti:

"1969 yılında Moskova Konferansı tarafından onaylanarak açıklanan anti-emperyalist programın gerçekleştirilmesine komünistlerin aktif biçimde katılması çok verimli olmuştur. Vietnam halkına, Arap halklarına, Sıilli sınıf kardeşlerimiz kapitalist ülkelerdeki komünistlere ve diğer demokratik güçlere gösterilen yardımla birlikte, bir dizi hareket birliği ve dayanışmalar, komünist partilerin birliğinin büyük gücünü kanıtlamıştır."

Kardeş partiler arasında işbirliği ikili ve çok taraflı temel üzerinde genişlemiş, yeni ilişkiler ve deney alış veriş biçimleri ortaya çıkmış ve yararlı olmuştur. Kuşkusuz, partiler arasında, durumun karmaşıklığından, sorunların ve çözüm yollarının çeşitliliğinden ileri gelen bazı görüş ayrılıklarına ortaya çıkabilir ve gerçekten de ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte, bu sorunların Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeri ruhunda yoldaşça çözülmesi, ortak komünist hedef ve ilkelere erişme yollarının elbirliğiyle çizilmesi asıl önemlisidir. Böylelikle kardeş partilerin safları ve mevzileri sağlanacak, uluslararası birliğimiz güçlenecektir."

Her kardeş parti, özel koşulları dikkate alarak, devrimin hedeflerine ulaşma çabta ulaşılmasını stratejik ve taktik politikasını kendisi izlemektedir. Aynı zamanda, bugünkü koşullarda, her partinin ortak komünist davaya olan enternasyonalist sorumluluğu artmaktadır. Her komünist partinin ve bütün ortak uluslararası komünist hareketin başarısını güvenceyi, anıf mücadelesinde kurulmuş ve çelişmiş birliğimizde yatkındır."

Bulgaristan Komünist Parti'sinin uluslararası faaliyetinin genişlediğini belirten Jivkov daha sonra şunları söyledi: "BKP, komünist hareketin çok yönlü gelişmelerine kendi somut katkısını yapmaya devam edecektir. BKP, Avrupa komünist ve işçi partileri konferansına büyük önem vererek bu konferansa hazırlık çalışmalarına en aktif biçimde katılmıştır. İşçi sınıfının birliği yararına, barış, güvenlik, demokrasi ve toplumsal ilerleme yararına olmak üzere partimiz, sosyalist ve sosyal demokrat partilerle ilişkilerini ve işbirliğini genişletecektir. Aynı zamanda partimiz, Marksizm-Leninizm ideolojisine yabancı olan sosyal reformizmde ilerde de karşı koyacaktır."

Komünist partilerinin, işçi sınıfı ve bütün emekçilerin, bütün anti-emperyalist cephenin gerçek çıkarları, sosyal "sol" revizyonizme karşı, milliyetçilik

ve anti-sovyetizme karşı savaşım devam etmesini gerektirir. Maoizmin yozlaşması yeni bir aşamaya varmıştır. Maoizm, emperyalizmin en saldırgan güçleriyle, faşizm ve intikamcılıkla, barış içinde birlikte yaşama ve toplumsal ilerleme düşmanlarıyla bir oldu. Eylemleri, barış ve halkların güvenliği için daha büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Bugünkü Çin yönetiminin politika ve ideolojisi, Marksizm-Leninizme, komünizm ideali derinden düşmandır. Partimiz, Maoizme karşı savaşa kesin bir biçimde katılmadıkça, Maoizmin politik ve ideolojik bakımından hezimetini için çalışmaya yeni bir borç bilmekteyiz."

Son yıllarda uluslararası durumda derin değişiklikler oldu. Komünist hareket öne yeni, fevkalade önemli görevler çıkmaktadır. Bu nedenle, BKP, komünist ve işçi partilerinin yeni bir dünya konferansının hazırlanması ve ya-

palması için şartların olgunlaştırılması ve çalışmaktadır.

Devrimci geleneklerine sadık kalan Bulgar komünistlerinin partisi, çağdaş dünyanın ve dünya devrimci sürecinin aktüel sorunlarının kolektif bir biçimde incelenmesi ve çözümlenmesi, kutsal komünist kardeşliğinin güçlenmesi ve sağlamlaşması için ilerde de kendi katkısını yapacaktır."

BKP'nin 11. kongresinin tamamlanmasından sonra yapılan seçimlerde de şu sonuçlar alındı: *Merkez Komite Politbüro üyeleri:* Aleksandr Lilov, Boris Velçev, Griga Filipov, Ivan Mihaylov, Penço Kubadinski, Stanko Todorov, Tano Taolov, Todor Jivkov, Tsola Dragoyceva, Aday Üyeler: Dobri Curov, Draja Viçeva, Kristi Trıçkov, Peko Todorov, Petr Mladenov, Todor Stoyçev.

ÇEŞİTLİ ÖLKELEDE

ÇEKOSLOVAKYA KOMÜNİST PARTİSİ 15. KONGRESİ

Çekoslovakya Komünist Parti'sinin 15. Kongresi, 12 Nisan'da, Prag'daki Kuzey Parkı salonunda toplandı. Merkez Komitesi Genel Sekreteri Gustav Husak, kongrenin birinci gününde Merkez Komitesi raporunu 1200 kadar delegenin önünde okudu. İkinci gün ise konuk parti heyetlerinin başkanları söz aldılar. Kongre başkanlığının arkaasında, "Parti ve halkın siki birliği içinde", "Gelişmiş sosyalist toplumun yeni başarıları için" sözleri okunuyordu.

Gustav Husak, Rapor'da, 1969'dan sonra Çekoslovakya toplumunun geçirdiği "derin değişim sürecinin" erteisinde, "sağın temsilcilerinin kendilerini tam bir siyasal teccit içinde bulduklarını ve bunların siyasal görüş ve heveslerinin tam biriflasa uğradığını" belirtti. Husak şunları ekledi: "Bunlardan bazılarınım daha sonra birer dönecek olması ve sosyalist sistem karşı çıkışa düşmanlığa girmeleri şaşırtıcı değildir." Genel Sekreteri, "başlıca düşman olan aşç oportünizme karşı mücadeleye doğru ve zorunluydu ve hâlâ da yöledir." dedi.

Husak, raporun ekonomik sorunlara ilişkin bölümüne şu sözlerle girdi: "Geçirdiğimiz beş yıl, ülkemizde sosyalizm kuruluşu tarihinde en kazançlı beş yıl olmuştur." Husak, konuşmasında, Parti'nin yönetici rolünün genişletil-

mesi üzerinde önemle durdu ve "işçi sınıfının yönetici rolünün yükselmesi çağımız temel yasasıdır" dedi.

ÇKP Merkez Komitesi Raporunda, daha sonra, Parti'nin Avrupa komünist partileri konferansının hazırlanmasında aktif bir rol aldığı belirtildi. Husak, bu toplantının, "uluslararası komünist ve işçi hareketinin, tüm devrimci ve demokratik güçlerin bekleşiğine" cevap verdiğini söyledi. Ayrıca, komünist ve işçi partilerinin yeni bir dünya konferansının toplanmasından yana olduğunu da açıkladı.

Rapor'da, "proleter ve sosyalist enternasyonalizminin Çekoslovak dış politikasının temel direği olduğu" belirtildi. Husak, "Dış politikamız belirleyen ilke, eskiden olduğu gibi şimdi de, Sovyetler Birliği ile çok yönlü işbirliğinin geliştirilmesidir. İlişkilerimizin geçmişte görülmemiş bir düzeyde ulaşmış olması bize içten bir zevin vermektedir."

Kongrenin ikinci günü söz alan SBKP heyeti başkanı Andrei Kirilenko'nun konuşması Çekoslovak televizyonundan da yayımlandı. Kirilenko, konuşmasında, "Çekoslovakya'nın sosyalist ülkelerin birlik ve bütünlüğünün güçlenmesine yaptığı önemli katkıyı" belirtti ve "her iki parti arasında mutlak bir görüş birliği, karşılıklı saygı ve güven bulunduğunu" söyledi. SBKP heyeti başkanı, iki ülke arasında, ekonomilerinin en önemli dallarında uzun dönemli belli programların hazırlanmasına "büyük önem verdiklerini açıkladı. A. Kirilenko, "Özgür Avrupa Radyosu ve Özgürlük Radyosu gibi yıkıcı emperyalist merkezlere atılan bazı dönelecek ve karşı devrimciler" sert bir dille karşı çıktı. Kirilenko, konuşmasında, SBKP Genel Sekreteri Brejnev'in son parti kongresinde uluslararası komünist hareketin birliği ve sosyalizmin kuruluşunun genel yasaları üzerinde birliği görüşleri yeniden hatırlattı.

YURUYUŞ başkya hazırlandı; aralarda Çekoslovakya Komünist Parti'sinin 15. Kongresi tamamlanmıştır.

BELÇİKA KOMÜNİST PARTİSİ 20. KONGRESİ

Belçika Komünist Parti'sinin 20. kongresi 11 Nisan'da Gand kentinde başladı. Başkan Louls Van Geyt'in 200 delegeye telemençe ve Fransızca olarak iki kez okuduğu raporda ülkedeki durum değerlendirildi. Rapor'da görüşlere yer verildi:

"Bugünkü bunalım alışılmış bir bunalım değildir. Düşler devri artık kapanmıştır. Günümüzün gerçekliği, 600 000 işsizdir. Bu, İrlanda'dan sonra, Ortak Pazar ülkelerindeki en yüksek orandır. Fakat, bugünkü bunalım 1930'lardakinden çok daha ağırsa ve tekellerle büyük sermayenin iktidarının temellerine dokunuyorsa, 1930'lardakinden farklı bir çözüm bulma olanağı da büyük ölçüde artmış durumdadır. Bunun nedeni, emperyalizmin dünyadaki ağırlığını azaltması ve onunla mücadele eden güçlerin eylemidir."

İktidara karşı muhalefetin yükseldiği belirtilen raporda, sosyalist bakanların Mart 1974'te hükümetten çekilmeleri buna örnek gösterildi. Rapor'da, BKP ile işbirliğine yatkın ilerici parti ve güçlerin muhalefetin toplanmasına yardımcı olacakları yeni bir durumun oluşabileceği, şu anda iktidar destek aldığı halk güçlerinin, bu arada hristiyanların kazanılabileceği, iktidara karşı sol muhalefetin daha tutarlı hale getirilebileceği belirtildi. Daha sonra şöyle dedi:

"İşçi hareketinin ve demokratik hareketin temel güçlerinin, iktidardan bugünkü politikalarının kopuşunu nasıl olacağı konusunda bir tasarrun üzerinde tartışılmasını için gerekli koşullar oluşturma yolundadır." Rapor, bu amaçla, bugünkü krizden çıkınada izlenmesi gereken ekonomik ve toplumsal politikaların ana hatlarının belirlenmesi gerektiğini belirtti.

KARANLIKTA ELEŞTİRİ

MESUT ODMAN

Türkiye'de uzun bir süre sosyalizmin öğrenilmesi yasaklanarak sosyalizm düşmanlığı yapıldı. Daha doğrusu, sosyalizm düşmanlığı her türlü felsefi, bilimsel, siyasal, sanatsal tartışmanın vazgeçilmez temel oldu. Kamuoyunu şu ya da bu biçimde, az ya da çok etkiliyordu bu tartışmalar. Yalnız, o sıralar şöyle ilginç ve öğretici bir durum vardı: Sosyalizme düşman edilmek istenen, sosyalizmin kötülükleriyle "hür dünya ve hür teşebbüs"ün iyiliklerine inandırılmaya çalışılan okur-yazar kamuoyunun, bu iyiliklerle kötülükler üzerinde okuyup yazma, hatta düşünme olanağı yoktu. En başta devleti yöneten bü-yüklükler, okuyup yazıyor ve gerektiği kadarını gerektiği biçimde kamuoyuna sunuyordu.

Bu durum, sosyalist hareketin gelişimiyle sarsılmaya başladı. Bugün pek çok şeyi öğrenmek için, sosyalist mücadelenin ulaştığı boyutları izlemek, bilimsel sosyalizmin çeşitli alanlardaki ürünlerini okumak yeterli. Yalnızca yeterli değil, güç geçtikçe de kolaylaşıyor. Sözelğini, milli damat milliyetçi televizyonda arz-ı endam edip bozuk Türkçesiyle yüksek perdeden atmaya başladığında, bu zirvalar karşısında işin doğrusunu öğrenmek isteyenler için, dilimizde yayımlanmış yığılmış yazı, kitap var. Hele günden güne daha mücadeleci olan geniş emekçi yığımlar, kendilerine söylenen yalanları sezgileriyle bile kavrayabiliyorlar.

BİLİNMEYENE SÖVGÜ

Ama sanat alanında durum, biraz daha farklı, biraz daha geri. Birtakım kavramların çevresinde kopartılan fırtınadan, toz-dumandan göz gözü görmüyor. Üstelik, yazının başında sözünü ettiğimiz durumun birçok bakımdan bir benzeriyle karşı karşıyayız. Yine iyi-kötü diye yargılananlar üzerinde kamuoyunun bilgi edinmesini sağlayacak olanaklar son derece kut, yine her şey "otoriterler" in aydınlatıldığı kadanyla biliniyor. Ama bu kez, herkes sosyalizmden yana görünüyor, er azından kimsede o düşman değil.

Gürültü koparan kavramlardan biri, belki de en önemlisi, "sosyalist gerçekçilik." Hemen hemen on yıldır, yazarlar, eleştirmenler sosyalist gerçekçilik konusunda epeyce yazıp çizdiler. El yordamıyla epeyce küfredildi sosyalist gerçekçiliğe: sanatı yoksullaştırdığı, sanatçıyı kısırlaştırdığı falan söylendi. Belli kalıplar vardı eleştiriyi yapmak için: Genelikle, sanatsal yaratıcılığın, çok bulanık bir kavram olarak bırakılan "özgürlüğü" gerektirdiği, politikanın ve hele politikacıların bu özgürlüğü yok ettiği söylenerek işe girilir; sanatın kalıplara sokulamayacağı belirtilir, bu arada, kimsenin karşı çıkamayacağı birtakım doğrular sıralanır, birkaç kez dogmatikliğinin ne kötü bir şey olduğuna değinilir; günün, Batı dünyasının en çok reklamı yapılan bir-iki revizyonistinden kantlar getirilir; bir de, yeri geldikçe ve yeri gelmedikçe, Stalin'e hakkında kimsenin adından başka bir bilgiye sahip olmadığı Jdanov'a sövülüp sayılır.

Bugün bile karşılaşılan bu tür eleştirilere ilgili iki önemli noktaya dikkat çekmek gerekir. Birincisi, üzerinde once söz edilen sosyalist gerçekçilik konusunda birincil kaynaklara dayanan derli toplu bir inceleme yoktu; ikincisi, sosyalist gerçekçiliğin dilimizde yayımlanmış ürünleri ya sessizce geçiştiriliyor ya da şurda-burda birkaç çaresiz övgü yazısı çıkıyordu. Gerçekten ilginç bir olaydır bu: Sosyalist gerçekçilik söz konusu olduğunda mangalda küll bırakılmazken, Ana, Klim Sangin, Ve Durgun Akardı Don, Uyandırılmış Toprak, Çimento, Ve Çelğe Su Verildi gibi eserleri eleştirecek bir babayığıt çıkmamıştır.

BİR KİTAP

Geçen ay yayımlanan bir kitabın, bu alandaki boşluğu doldurmaya yönelik bir ilk adım olmasını diliyoruz: *Sanatta Sosyalist Gerçekçilik* (Çev: S. Çiğiz-oglu, Yeni Dünya Yayınları, İstanbul, 1976, 159 s.) Kitapta Gorki, Tvardovskı, Fedin, Şolohov gibi büyük sanatçılarla, bazı Sovyet yazarlarının ve Lunarski ile Lenin'in yazılan yer alıyor.

Ayrıntılı bir estetik programı ilk kez 1934'teki Yazarlar Birliği Birinci Kongresinde çizilen sosyalist gerçekçiliğin temel ilkeleri konusunda kitabın

giriş yazısında şunlar söyleniyor: "1) Sanat, gerçekçi yansıtır ve Marx'ın de-yimiyle 'yansıttığı öznenin diline' kulak verir; 2) Yetenekli ve dünya görüşü belli sanatçı, sadece yaşamın kendisine sunduklarını dinleyip aktaran pasif bir medyum değildir (...) sanatçı gerçek ile kendi kafasındaki ideali karşılaştırarak gördüklerini yeniden biçimleyip yaratır; 3) Sanatta yeniden yaratmak, salt kopyacılık ya da öykünme değil, özel bir 'estetik gerçek'tir, yaşamı incelemek, anlamak ve değiştirmek için bir araçtır; 4) Bir sanat yapıtı ancak insanlara yeni bir şey gösterdiği, duygularını, düşüncelerini ve iradelerini zenginleştirdiği, onların sanatçı yanını uyandırdığı zaman gerçek bir sanat yapıtıdır."

Sovyet Yazarlar Birliği tüzüğünde de, sosyalist gerçekçilik "yazarlara öz ve biçim açısından yaratıcı özgürlük ve inisiyatiflerini kullanmak, kişisel yeteneklerini ortaya koymak fırsatını verir, sanatsal anlatımların çeşitliliğini ve zenginliğini öngörür sanatın bütün dallarındaki yenilikleri yüceltir" denilmektedir.

Sanatla ilgilenen herkes bu kitabı okumalıdır. Ünlü yazarların yanı sıra, ülkemizde bilinmeyen iki yazarın, M. Kagan ile G. Kunitsin'in yazılan "Sosyalist Sanatın Oluşumu ve Gelişimi"ni ve "Lenin'in Partizanlık ve Yaratıcı Özgürlük Üzerine Görüşleri"ni dikkatle okumak gerekiyor. Yararlı ve öğretici bir okuma oluyor bu. Örneğin, sosyalist sanatı karalamak için kullanılan bazı yeteneksiz yazarların, sosyalist gerçekçiliğin ilkelerinden sapmakla suçlandığını öğreniyoruz. "Yapılan her türlü gerçekçilikten uzak olan yazarlar 'sosyalist gerçekçilik' bayrağının gölgesine sığındılar. Partinin 20. Kongresi'nden bu yana bu tür sapmalar tizlikle denetlendi, düzeltildi" deniliyor.

Ancak, bu önemli kitapla ilgili bazı eksikliklere de değinmek gerek. Eksiklikte söz ederken dayandığımız kaynak, kitabın İngilizce baskısı (Progress Publishers, 1971). İngilizce baskıda yer alan ve genellikle edebiyat dışındaki sanatları inceleyen yedi makale, Türkçeye çevirilmemiş. Makalelerin başlıklarını bir fikir verebilir: "Sosyalist Gerçekçilik" (A. Fadeyev), "Sanat Üzerine Düşünceler", "Görnek Üzerine" (tiyatro), "Sovyet Sanatının Yaratıcı Çökbicimliliği Sorunu Üzerine", "Sinema Sanatında Sosyalist Gerçekçilik", "Çağdaş Sanatın En Önemli Gelişimi", "Sosyalist Gerçekçilik ve İnsanın Sanatsal Gelişimi".

Bir de, çevirilen makaleler içinde, herhangi bir açıklamaya gerek görülmeden yapılmış atımlar var. Bunların bazılarındaki yasal sakıncalar görüldüğü anlaşılıyor. Ama bazıları için böyle bir durum söz konusu değil ve bunlar önemli eksiklikler. Sözelğini, Gorki'nin birinci yazısının son cümlesinde (Türkçe metin, s.41) "İnsanlarımızı duyduğumuz sevgi, ülkenin her yanındaki emekçi halkın öncüsü ve bütün ülkelerin proleteriyasının öğretmeni olan Parti'ye bağlıktan doğacaktır" biçimindeki bölüm çeviride yok. Kagan'ın yazısının son dört paragrafı Türkçe metinde yer almıyor. Kunitsin'in yazısının son iki sayfasında altı paragraf çevirilmemiş. Bu arada, Türkçe metnin 145. sayfasındaki "Yazarların, ressamların, bestecilerin, film ve tiyatro sanatçıların yapıtlarının anlamı ve amacı her zaman halkla birlikte olmaktadır" cümlesinde, "Parti ile birlikte olmak" ifadesi atlanmıştır.

Kitabın yeni baskılarında bu eksikliklerin giderilmesini ve öteki makalelerin de kitaba eklenmesini dileyelim.

ÖNCE AÇIKLIK

"Sosyalist gerçekçilik, sanatçının parti ilkelerine bağlı görüş açısından yaşamın gerçekçi algılanması, yorumlanması sanatıdır diyorum. Daha da sade bir anlatımla diyebiliriz ki, insanları yeni bir dünya kurgularına yardımcı olan sanat sosyalist gerçekçi sanatır." Bizim çok "anti-dogmatik" yazarlarımız genellikle, bu tür sözlerle "yaratıcılığı engelleyeceği" gerekçesiyle karşı çıkarlar. Oysa bunları, 1965'teki Yazarlar Birliği Kongresinde, yaratıcılığın ve sanatçılığın kimsenin kuşku duymadığı Şolohov söyledi. Burjuva ideolojisinden de, revizyonizmden de yoia çıkılarak sanat ve sanat eleştirisi yapılabaktır elbet. Ama bunları sosyalizm adına yapmak, artık dünyanın her yerinde olanaksız hale gelmektedir.

Son sözü Gorki'ye bırakalım: "Kimden yanassınız, 'kültürün üstadları'?"

«NEREYE PAYIDAR?»

NEVZAT ŞENOL

Ankara'nın en uzun ömürlü özel tiyatrosu AST, kuruluşundan bugüne sergilediği oyunlarla bir seyirci kitlesi var etmiştir. Bu seyirci kitlesinin küçük burjuva-aydın kesiminden olduğu biliniyor. Doğrudur. Bugüne kadar başka türlü nasıl gelirdi? Biz bunu tartışmak istemiyoruz. Ülkemizdeki sanatsal uygulamalar -ki özellikle tiyatro- öyle zengin bir mirasa da dayanmadığından, emekleme ve yürüme dönemleri uzun sürecek kuşkusuz.

Nasıl varırdı gerçek yaratıcı özgürlüğe sanatçımız, sosyalizm mücadelesinde sanatı aracılığıyla yerini almadıkça?

Ama bugün varılan nokta umutlu ve sevindiricidir. Bugün, devrimci uğraş içindeki tiyatrolar sanatın, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin ekonomik-politik mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğu noktasında birleşiyorlar. Oyun seçiminden sergilenişine, üretimlerini bu yolda gerçekleştirme çabası içinde-ler.

"Nereye Payidar?", Bilgesu Erenus'un, "El Kapsı'ndan sonra AST'da sergilenen ikinci oyunu.

Oyun, günümüz yaşamının bir kesitini alıyor ele.

AST, basın bülteninde oyunu kısaca şöyle tanıttı: "...Günümüzde verilmekte olan devrimci mücadeleye katılmayanların eleştirisini ve bireysel kuruluş arayanların, gerçek kurtuluşu devrimci saflara katılmakla bulacaklarını içeren oyun, müzikli ve belgesel bir kurgu ile hazırlanmıştır."

Küçük burjuva şartlanmalarından sıyrılıp baktığımızda, oyun işlevini olgunlukla yerine getiriyor. Bazı ayrıntılara girip, ilkesiz yöntemsiz kötülele- re gitmek, küçük burjuva ideolojisinin tutsaklığından kurtulamayanların işi.

İşçi sınıfı kendi sanatını yaratmada, elbette ilerici-sanatçı aydınlar üzerinde kendi etkinliğini kullanarak hareket edecekler. Bu oluşumun hızlanması da işçi ve emekçi kitlelerin kendi dünya görüşleri doğrultusunda gelişen sanat ürünlerine sahip çıkması ile mümkün olacaktır kuşkusuz.

Sosyalist sanatın, her ülkede olduğu gibi ülkemizde de, işçi ve emekçi kitlelerin sosyalizm mücadelesiyle birlikte ve bu gelişmeye paralel olarak başarıya ulaşacağı unutulmamalıdır.

Ankara Sanat Tiyatrosu'nun oynadığı "Nereye Payidar?" oyunu işlevini olgunlukla yerine getiriyor demiştik. Oyunu bu olgunluğa ulaştıran ve oyuna emek veren tüm çalışanları kutlarız.

Bilgesu Erenus'un doğru gözlemciliği oyunun her anında yansıyor seyirci-ye. Oyunun müziklerini Timur Selçuk yapmış. Ezgi sözü yazarı da Çiğdem Talu.

"Nereye Payidar?", müziğiyle, sözüyle gerçekten tad alınarak izlenecek bir oyun.

Grup yönetmeni Rutkay Aziz, dar sahne olanakları içinde çok başarılı. Oyuncuların tek tek başarılarından söz etmek yersiz. Baştan sona bir "sahne bütünlüğü" içinde sürdürüyorlar oyunu.

"Nereye Payidar"dan Bir Sahne

Meral Niron, Jale Aylanç, Rana Cabbar, Şener Kökkaya, Savaş Yurttaş ve AST sahnesinde yeni izlediğimiz "Payidar" rolündeki Yeşim Dorman, oyunun başarı çizgisini yükselten oyuncular. Sevinç Sayram'ın, Cezmi Baskın'ın ölçülü oyunları da övgüye değer.

Oyuna sahip çıkmak bizim için görevdir. İşçi örgütlerinin, sendika yöneticilerinin, sosyalist sanatın yaratılması yolunda atılacak her adıma işçi sınıfının direkt katkısını sağlamaları da, bu tür sanat ürünlerine sahip çıkmakla gerçekleştirilebilir.

SBKP 25. KONGRESİ

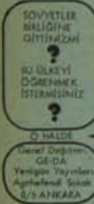
1. SBKP Merkez Komitesi Raporu ve Parti'nin İç ve Dış Politikadaki Acil Hedefleri - L. I. Brejnev (24 Şubat 1976)
2. Leonid Brejnev'in Kapanış Konuşması (1 Mart 1976)
3. SBKP Merkez Komitesi Çalışmaları ve İç ve Dış Politikada Parti'nin Acil Hedefleri Konusunda L. I. Brejnev'in Raporu Hakkında SBKP 25. Kongresi'nin Kararı (2 Mart 1976)
4. 1976 - 1980 Yılları İçin SSCB'nin Ekonomik Gelişmesinin Temel Doğrultuları raporu. - A. N. Kosigin (1 Mart 1976)
5. A. N. Kosigin'in Kapanış Konuşması (4 Mart 1976)
6. SBKP MK Tarafından Hazırlanan Taslak "SSCB Ulusal Ekonomisinin 1976 - 1980 Yılları Arası Gelişimi İçin Öngörülen Temel Doğrultular" Hakkında SBKP 25. Kongresi Kararı (4 Mart 1976)
7. SSCB Ulusal Ekonomisinin 1976 - 1980 Yılları Arası Gelişimi İçin Öngörülen Temel Doğrultular.
8. L. I. Brejnev'in (Kongre) Kapanış Konuşması (5 Mart 1976)
9. Emperyalizm ve Gericiğin Tutukularına Özgürlük SBKP 25. Kongre Bildirisi (2 Mart 1976)

SBKP 25. Kongresi'nde Konuk Parti'lerin Yöneticilerinin Söylevleri

bilim
yayınları

PK 265
SIRKECI İSTANBUL

Kemal Bayram
Cukuriçavaldı'nın
yazdığı
**LENİNİN
ÜLKESİ**
adlı kitabı okuyunuz

bir yer bir bakar Kemal Bayram... 1500.
düşe kalka Kemal Bayram... 1500.
leninin ülkesi Kemal Bayram... 2000.
mezopotamya Kemal Bayram... 1500.
güvercinler meşgisi Levni Burdakov... 1500.

yenigün
yayınları

GENEL DAĞITIM GE-DA
YENİGÜN YAYINLARI

Ağah Efendi sokak 8/5 Ankara

ALPASLAN IŞIKLI
İLE GÖRÜŞME

TÜRK-İŞ'TE NELER OLUYOR?

legeleri izlerken, genellikle, 12 Mart'ta şimşekleri üzerine çekmiş bir fıkrayazarının iğneli, esprili eleştirilerinin veya toplumsal bir bilim adamının tahlillerinin çoğaltılmış örneklerine rastlanmış gibi oluyorsunuz.

Daha dün kadar tümüyle kör bir anti-komünizm tuzağı içinde işçi sınıfına karşı politikaların aracı olagelmış Türk-İş bünyesinde bu gelişmeleri görmek çok hızlı bir evrimin varlığını belirliyor. İşçi sınıfı öylesine büyüdü ki toprak ki oraya düşen tohumlar en güç koşullar içinde bile bereketli meyveler vermekte gecikmiyor.

● Bu yargılarınız Genel Kurul sonuçlarıyla ilgili bir tahminden mi kaynaklanıyor?

○ Hayır yalnızca Genel Kurul'un ilk günlerinde izlediklerimden. Genel Kurul'un sonunda belirlecek değişmeler; gelişmeler herhangi bir tahmini gerektirmeyecek dercede yakın bir zamanda belli olacak.

Sonucu delegelerin tercihleri belirleyecek. Delegeler iki ayrı tehdidin baskısı içinde kararlarını verecekler. Tehditlerden birincisi Genel Kurul'da Başbakan tarafından yapılan konuşmada yer alıyordu. Başbakan bir partinin yanında yer almasını diğerlerini de karşınıza alacaksınız dedi. Eğer delegeler, aralarından pek çoğunun konuşmasında ifade edildiği gibi MC'nin zaten kendilerine karşı olduğunu, dolayısıyla onu oluşturan partilere veya onun dayandığı güçlere karşı olmanın kaçınılmaz olduğunu kabul ederlerse bu tehdit etkili olmayacaktır.

Diğer bir tehdit temsil ettikleri tabandan geliyor. Taban gittikçe sola kayıyor. Türk-İş bugüne kadar izlediği çizgide kalırsa silinmesi kaçınılmaz olabilir. Eğer delegeler mevcut politikada değişiklik anlamına gelecek kararlar alırlarsa daha çok bu tehditin ifade ettiği gelişmelerin bilincinde hareket etmiş olacaklardır.

● Türk-İş'i işçi kitlesinin iteceği çizgi ne olabilir?

○ Bu çizgi CHP ile dayanışma kurulması, anti-faşist mücadelede yer alınması biçiminde belirleniyor ilk planda. Ancak belirtmek gerekir ki bu itiler CHP'yi de daha tutarlı, daha gerçekçi bir parti olmaya zorluyor. Kanımca CHP Genel Başkanı'nın Türk-İş Genel Kurulu'nda yaptığı konuşma bu parti bakımından kayda değer bir aşamanın ifadesi olmuştur. CHP Genel Başkanı tercihlerinin bir emek-sermaye dengesi sağlamaktan çıktığını belirlemiş, kalkınma modellerinin yabancı sermayeden bağımsız halkla bütünleşmiş bir devletçilik olduğunu açıklamıştır.

● Bu gelişmeler DISK'te ne gibi yankılar uyandırabilir?

○ Kanımca DISK'in bir takım bunalımlarının yüzüne çıkmaya başladığı bir dönemde Türk-İş'te olabilecek gelişmeler daha da önem kazanıyor. Türk-İş'te belirlecek bir sola açılışın DISK'in gelişimini durduracağı için şüpheyle karşılanması gerekmez. DISK ve Türk-İş birbirleriyle mücadele halinde olan ezeli rakabet halinde iki futbol takımı gibi görülemez. Türk-İş'te olabilecek gelişmeler DISK'i sosyalist çizgide daha etkin daha tutarlı yapabilir. Türk-İş'in solda yerini alması DISK'in yükünü hafifletebilir ve daha ileri bir mevki işgal etmesini kolaylaştırabilir.

Şüphesiz Türk-İş sağda kaldığı sürece DISK ister istemez güçlü bir cazibe merkezi olarak kalabilir. Ancak bu cazibenin içi boş bir cazibe de olmaması gerekir; Türk-İş'i sola itecek olan işçi sınıfındaki gelişmeler olacaktır.

DISK'i de yalnız görünüşte değil özünde de güçlü ve tutarlı bir örgüt olarak koruyacak olan da aynı gelişmelerdir.

● Türk-İş Genel Kurulu'nun önemli bir bölümünü izlediniz. Bu Genel Kurul'un işçi sınıfının çıkarları açısından ne gibi bir anlam ve önem taşıdığı söylenebilir?

○ Türk-İş Genel Kurulu'nun önemi ve işçi sınıfı açısından taşıdığı anlam, geniş ölçüde sonuçlanınca belli olacak. Özellikle, Genel Kurul'un son günlerinde alınacak tüzük değişikliği kararları ve yönetim kadroları için yapılacak seçimlerin sonuçları bu durumu belirleyecek. Bu sonuçlar ise sanırım Dergininiz bu sayıyı yayınladığı zaman ancak gerçekleşmiş olabilir.

Bununla birlikte, Türk-İş Genel Kurulu'nda yapılan konuşmaların izlenmesi bile bir gerçeği kanıtlamaya yeterli. Türkiye'de hiçbir çabanın, yapılan hiçbir fedakârlığın boşa gittiği söylenemez. Ölkemiz yakın bir geçmişte tarihinde görülmemiş bir zulüm dönemi yaşadı. Çok sayıda yazar, sanatçı, bilim adamı büyük acılara maruz bırakıldı. Ancak bütün bu baskıların, terörün yapımcılarının ne denli boşuna bir çırpını göstermiş oldukları Türk-İş Genel Kurulu'nun gözlemiyile de ortaya çıkıyor. Bazı kişilere acı çektilerdi, bazıların hayatları ortadan kaldırıldı ama fikirlerin zorla baskıyla söndürülmeyeceği bir kere daha anlaşılıyor. Türk-İş Genel Kurulu'nda konuşan de-

CHP gözlük numarasını değiştiriyor mu ?

CHP Genel Başkanı'nın Türk-İş Genel Kurulu'ndaki konuşması, 9 Ocak'ta "Demokratik Sol Forumu"ndaki konuşmasının bir devamı niteliğinde oldu. Önceki konuşma için yapılan gözlemler, son konuşma için de geçerli. (YURUYUŞ, S. 40). Farklılık, bu kez konuşmanın "işçilerin siyasete ağırlık koyması" olmasından geliyor. Bu yüzden de, konuşmanın yoğunluk noktası, işçi sınıfının toplumdaki ağırlığı üzerinde.

Ecevit, önce, işçi sınıfına siyaset yapmamayı, öğütleyenlerin, aslında, onu halkın diğer kesimlerinden ayırmaya, "bencilleştirme"ye çalıştıkları üzerinde durdu:

"İşçiler nitelik bakımından taşıdıkları büyük öneme rağmen, nicelik, sayı bakımından Türk toplumunun oranı olarak küçük bir kesimdirler. Kendi güçleri, toplumla bütünleşmeleri, halktan alacakları güç oranında büyüyecekler ve etkili olacaklar. Hem kendileri kazanmış oldukları hakları yalnız işçiler yararmaya değil, tümüyle halk yararına kullanarak, halka güç katacaklardır, katmalılardır. Hem de o hakları işçi yararına, toplum yararına kullanabilecek için, halkın ilgiye muhtaç olan öteki kesimlerinden güç almalıdırlar."

İkinci nokta, işçi sınıfının siyasetteki ağırlığının, seçimlerde oy vermekle sınırlı olmadığı, o kadar önemli olarak, seçimler arası iktidar dönemlerinde ağırlığını hissettirmesi planında geçerli olduğu noktasıydı:

"İşçiler zaten seçimlerde tek tek tavır almaktadırlar. İşçilerimiz büyük çoğunluğuyla Türk halkının siyasal bakımından en bilinçli kesimleri arasındadır, belki de en bilinçli kesimdir. Oyunu da bu siyasal bilinçlilik içinde kullanmaktadır. Önemli olan işçi örgütlerinin seçimden seçime ne yapacakları değil, seçimden seçime siyasal ağırlıklarını nasıl kullanacakları değildir. Önemli olan, işçilerin seçimler arasında, seçimler arası geçen dörder yıllık iktidar dönemlerinde siyasal ağırlıklarını nasıl kullanacakları, nasıl bir siyasal tavır alacakları sorunudur."

Ecevit, işçi sınıfının siyasal ağırlığını koyması sorununu, dar ekonomik talepler için mücadeleden yetersizliği ile de şöyle bağladı:

"İşçilerimiz sendikalar aracılığıyla toplu sözleşme haklarını bilinçli ve kararlı bir şekilde kullanıyorlar; zaman zaman, kesim kesim ücretlerinde oldukça büyük artışlar sağlayabiliyorlar. Ama ekonomik düzenin tümünü etkileyemedikleri için, fiyat yükselişleri kısa sürede işçi ücretlerini çok gerilerde bırakabiliyor..."

Ecevit, Türk-İş Genel Kurulu'nda konuşuyor

Ecevit, konuşmasında, sermaye ile emek arasında bir "denge" kumak istemediklerini de ima etmeye çalıştı:

"Halk iktidarında işveren, iş çevrelerinin, büyük sermayenin yeri ne olacak? Bu konuda da çok açık konuşuyorum. Biz bu konuda bir denge gözetmeyeceğiz; asıl ağırlık işçilerin, köylülerin, çalışanların olacaktır.... Şimdiye kadar fiili iktidar olan bazı çıkar çevreleri, o düzende iktidarı artık paylaşamayacaklardır." Ancak, Ecevit, konuşmasının aynı bölümlerinde, sermayeye değil, sadece sermayenin iktidarına karşı oldukları anlamına gelecek deyimleri esirgemedi. Demokratik Sol Forumu'nda karşılıklı çekişmeler, Ecevit'in son konuşmasında da siyah - beyaz bir fon oluşturdu:

Ancak kısa iktidarlarının başında "Halk sektörü" formülünde umutlanan "ulusal çıkarlara hizmet eden sermaye" kavramının, pratiğin sert taşında umutsuzluğa dönüştüğü, Ecevit'in konuşmasının sonunda hissedildi:

"Çağımızda ulusal sermaye diye birşey yoktur. Çağımızın sermayesi, çok uluslu sermayedir. Ve bir ülkenin kendi içindeki özel sermayede bir boyun üzerine yükseldi mi, bir ölçünün üstüne yükseldi mi, o çok uluslu sermaye ile bütünleşmek, onun uyudusu olmak durumundadır."

Sosyal demokrasi myopluğunun arkası kesilmeyen tökezletmelerini, CHP gözlük numarasını değiştirerek mi azaltmaya çalışıyor?